

JEGYZET és SEGÉDANYAG

tervezet

a

**Személy- és vagyonőr munkaköréhez
kapcsolódó tudnivalókhoz**

(9-12. évfolyam részére)

Összeállította: dr. Beregnyei József

Lektorálta:

2014

Budapest

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó és útmutató

Bevezető

1. A szakközépiskolai ágazati képzés és érettségi lényege, lehetőségei
2. A képzés keretében szereplő, kapcsolódó tantárgyak megnevezése évfolyambontásban
3. Témakörök, témák és követelményeik listája

Főrés

A foglalkozások tananyagai évfolyam,- és tantárgybontásban.

1. Fegyveres szervek és vagyonvédelem I. tantárgy
 - 1.4 „Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek”
2. Fegyveres szervek és vagyonvédelem II. tantárgy
 - 2.3 „Személy és vagyonvédelmi alapismeretek”
3. Fegyveres szervek és vagyonvédelem III. tantárgy
 - 3.3 „Személy és gépjármű be- kiléptetésének szabályai”
 - 3.4 „Recepció és bolti szolgálat ellátásának szabályai”
- 6.3 Speciális gyakorlat III. tantárgy
 - 6.3.2 „Testi kényszer alapjai”
 - 6.3.4 „Személy- és vagyonőri intézkedések gyakorlása I.
4. Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV. tantárgy
 - 4.1 „A kényszerítő és támadáshárító eszközök”
 - 4.3 „Szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályai”
 - 4.4 „A készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának szabályai és a speciális őrzés-védelem”
- 6.4 Speciális gyakorlat IV. tantárgy
 - 6.4.2 „A testi kényszer alapttechnikái”
 - 6.4.3 „Személy- és vagyonőri intézkedések gyakorlása II.”

Ezen írásos anyag kizárólag csak a vastag betűs című előadásokhoz kapcsolódik, vagy csak néhány utalást tesz ezek közül néhányhoz!!

Befejezés

Kapcsolódó jogszabályok és a felhasznált irodalom

Előszó és útmutató

Ez a jegyzet, segédanyag, a rendészeti ágazaton belüli szakközépiskolai felkészítés segítségére hivatott.

A jellege, részben a tartalma lehetőséget adhat mind a felkészítők,- mind a tanulók támogatására egyaránt.

A képzésben résztvevő tanulókra tekintettel a tartalom kifejtése, mélysége nem tudományos, filozofikus gondolatok, hanem csak a legszükségesebb alapok elsajátítását kívánta megcélozni. Ugyanakkor megtalálhatóak benne olyanok is, amelyek remélhetőleg az oktatók számára is szolgálnak hasznos információkat.

A segédanyag tartalmát két kategóriába lehet sorolni.

Ezek; az un. **törzsanyag, kiegészítő anyagok.**

A felkészítés során ezeknek megfelelően differenciálok a tudnivalók leírásában. *(Ezek jellegére utalhat az is, hogy a kevésbé fontos, nem törzsanyag betűinek mérete kisebb! De a lényegesebb dolgokat aláhúzással, vagy keretezéssel is hangsúlyozom.)*

Nyilvánvalóan főleg az első kategóriára koncentrálok, és a többit csak érintem.

Erre utalnak adott részekenél szereplő alábbi jelek;

Törzsanyag

Kiegészítő anyag

A következő két jel alkalmazása már inkább tanulási útmutatói jelleggel kerül alkalmazásra;

Olvass utána!

Foglald össze!

Bevezető

1. A szakközépiskolai ágazati képzés és érettségi lényege, lehetőségei

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. sz. törvény – továbbiakban: Sztv. - 2.§ - a tartalmazza az értelmező rendelkezéseket. Ezek között olvasható a szakmai érettségi - mint új dolog - megnevezésének lényege. Ez szerint: „*szakmai érettségi végzettség, a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyakból és a szakközépiskola ágazata szerinti kötelező szakmai vizsgatárgyból álló érettségi vizsgával megszerezhető végzettség, amely az OKJ-ról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint munkakör betöltésére képesít. Az ágazat szerinti kötelező szakmai vizsgatárgy teljesítése magasabb követelmények szerint teljesített érettségi vizsgatárgynak minősül.*”

A Sztv. 21. §- a kimondja, hogy az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai képzés a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kiadott egységes, kötelezően alkalmazandó kerettanterv (a továbbiakban: szakképzési kerettanterv) szerint folyik.

A szakképzési kerettanterv tartalmazza a szakmai követelmény-modulok alapján a szakmai tantárgyak rendszerét és témaköreinek tartalmát, annak meghatározását, hogy az adott szakmai tantárgy a szakmai elméleti képzés vagy a szakmai gyakorlati képzés része, a tantárgyi követelmények évfolyamonkénti megoszlását, a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet, a szakmai elméleti és gyakorlati képzés tagolását és arányait. A szakképzési kerettanterv tartalmazza továbbá, hogy az adott szakmai tantárgy mely szakmai követelménymodulnak felel meg.

„*A szakközépiskola a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon az ágazatára előírt szakmai érettségi vizsgatárgy követelményei szerint felkészít a kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsgára. A szakmai érettségi vizsga vizsgakövetelményeit - a közismereti érettségi vizsga követelményeinek figyelembevételével - az ágazatokra előírt kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyak követelményei tekintetében a Kormány adja ki.*”

A „**Fegyveres szervek és vagyonvédelmi ismeretek**” megnevezésű, a 22. Közszolgálat szakmacsoportba, illetve a XXXVIII. Rendészet ágazati besorolású, négy évfolyamos felkészítés végén sikeresen teljesített szakmai érettségi birtokában a fiatalnak **két lehetősége** adódik. Egyik a továbbtanulás,- míg a másik pedig a munkába állás!

K.

Amennyiben valaki az első lehetőséget ragadja meg, azaz az ágazathoz tartozó közép,- vagy felsőoktatási intézménybe kíván továbbtanulni, eredményes felvételi eljárást követően erre is lehetősége adódhat. Azok a fiatalok, akik eredményesen teljesítették a szakmai érettségi követelményeit, **a rendészeti szakközépiskolába** történő sikeres felvételijük/bejutásuk után – az általánostól eltérően rövidebb idő (13. és 14.-nek több mint a fele) másfél év alatt, érettségi végzettséghez kötött, az Országos Képzési Jegyzék- ben – továbbiakban: OKJ. - meghatározottak szerint sikeres szakmai vizsgát produkálva az ágazat egy részterületére szóló, 5251 FEOR számú rendőr tiszthelyettes (a szakma-irány bármelyikén) teljes értékű szakképesítést szerezhetnek. Elvileg arra is van lehetősége e szakmai érettségivel rendelkező fiatalnak, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Rendészettudományi karára jelentkezzen, majd a sikeres felvételt követően itt szerezzen felsőfokú képzettséget.

Persze lehetnek olyanok is, akik nem kívánnak, vagy nem tudnak élni az előbb érintett lehetőséggel és inkább munkába állnak. Ha valaki nem tanul tovább a rendészeti szakközépiskolák valamelyikében, illetve a NKE Rendészettudományi karán, az meglévő szakmai érettségije alapján a 150/2012 (VII.6) kormányrendelettel kiadott OKJ. 3. számú melléklete alapján két munkakört tölthet be a munkába

állni szándékozó fiatal. Ezek a FEOR-08 alapján az 5259 Egyéb személy,- és vagyonvédelmi foglalkozású csoporthoz tartozó **személy,- és vagyonőr**, valamint a segédfelügyelői munkakör. Nemcsak azért, mert a képzés tartalmának egy része csupán a személy- és vagyonőri szakmát érinti, hanem azért is, mert leginkább erre a területre mehetnek majd a fiatalok, ezért e jegyzet kizárólagosan csak a személy,- és vagyonőrrel (annak is egy részével) foglalkozik!

**Az ehhez kapcsolódó speciális elméleti ismereteket próbálja meg átfogni ez a jegyzet, segítséget nyújtva ezzel egyrészt a diákoknak, másrészt pedig útmutatást adva az őket oktató szakemberek számára is. Az utóbbi nyilvánvalóan csak a tartalom behatárolását és nem a szakmai-technikai részleteket illeti!
(Nem foglalkozik ezen írás az önvédelemmel és a nyári gyakorlattal bár ezek is szerves részét képezik a személy- és vagyonőri munkának.)**

2. A képzés keretében szereplő, kapcsolódó tantárgyak megnevezése évfolyambontásban

A rendészeti ágazati szakmai érettségi, valamint az erre vonatkozó felkészítés tudnivalóinak egy része a *Személy- és vagyonőr* szakképesítésre, illetve ezzel kapcsolatos tananyagra vonatkozik. Ennek a részterületnek **kizárólag csak** reá vonatkozó tartalmi összetevői, évfolyambontásban a következő tantárgyak keretébe kerültek elhelyezésre;

- 9. évfolyam 1. Fegyveres szervek és vagyonvédelem I. tantárgy (1.4)
- 10. évfolyam 2. Fegyveres szervek és vagyonvédelem II. tantárgy (4.3)
- 11. évfolyam 3. Fegyveres szervek és vagyonvédelem III. tantárgy (9.3, 9.4)
 - 4. Speciális gyakorlat III. tantárgy (12.2, 12.4)
- 12. évfolyam 5. Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV. tantárgy (14.1, 14.3, 14.4)
 - 6. Speciális gyakorlat IV. tantárgy (17.2, 17.3)

Megjegyzés: a zárójelben szereplő számok adott témák, foglalkozások számát mutatják!

A Speciális gyakorlat tantárgy kapcsolódó részeinek kifejtésével e jegyzet nem foglalkozik.

3. Témakörök, témák és követelményeik listája

Fegyveres szervek és vagyonvédelem I - IV. tantárgyak esetében.

<i>Témakörök és témáik, elemeik</i>	<i>Követelmények</i>
1. Fegyveres szervek és vagyonvédelem I.	
A magyarországi fegyveres szervek története	
Fegyveres szervek alapismeretek	

A fegyveres szervek intézkedéseinek elhelyezése a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében	
Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek	A magyarországi civil vagyonvédelem története. A civil vagyonvédelmi szervek tevékenységének, működésének jellemzői. A személy- és vagyonőr általános és speciális feladatai, a tevékenység etikai szabályai.
Speciális munka-, baleset és környezetvédelmi szabályok	
2. Fegyveres szervek és vagyonvédelem II.	
Általános szolgálati ismeretek	
A szolgálatellátás általános szabályai	
Személy és vagyonvédelmi alapismeretek	A védelmi,- őrzési,- biztosítási rendszer lényege, lehetőségei. Kapcsolódó fogalmak. A személy- és vagyonőr által ellátandó szolgálati formák, a szolgálatra való felkészülés, a szolgálat átvétel/átadás menetrendje, követelményei, továbbá a szolgálat ellátással szembeni általános előírások, alapelvek.
Tűzoltó és tűzmegeelőzési alapismeretek	
Büntetés-végrehajtási nevelési alapismeretek	
3. Fegyveres szervek és vagyonvédelem III.	
Közlekedésrendészeti ismeretek	
Polgári védelmi és iparbiztonsági; tűzvédelmi és katasztrófavédelmi hatósági alapismeretek	
Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: személy és gépjármű be- és kiléptetésének szabályai	A személyek,- gépjárművek be/kiléptetése, a szállítmányok ellenőrzésének szabályszerű végrehajtása. Rendellenesség észlelése esetén a szakszerű fellépés és eljárás rendje, lépései.
Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: recepció és bolti szolgálat ellátásának szabályai	A recepció szolgálat jellemzői, követelményei, a ruházat/csomagátvizsgálás jogszerű végrehajtására vonatkozó szabályok, taktikai fogások.
4. Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV.	
A kényszerítő és a támadáselhárító eszközök	..a támadáselhárító eszközök jellemzése, szakszerű és jogszerű alkalmazásuk

	kritériumai. A személy- és vagyonőr által alkalmazható támadáselhárító eszközök. A jogtalan támadásra, jogos védelemre és végszükségre vonatkozó jellemzők.
Határrendészeti ismeretek	
Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályai	A különféle szállítmányok (pénz, érték) gyalogosan, járművön történő kísérésének követelményei, szabályai, a járőrszolgálati ellátás különféle formái, a rendellenesség esetén követendő protokoll. A járőr útvonal- és időterv lényege, tartalma.
Személy- és vagyonvédelmi ismeretek: a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának szabályai és a speciális őrzés védelem	A kivonuló járőrszolgálat ellátásának követelményei, szabályai, a kapcsolattartás lehetőségei, a jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személlyel szembeni szakszerű fellépés, továbbá a speciális őrzés, védelem lényege és megvalósítása.
Katasztrófavédelmi műszaki alapismeretek	

Megjegyzés: a korábban leírtak értelmében csak és kizárólag a sárga színnel megerősített témákkal foglalkozik részletesen e jegyzet, segédanyag!

FŐRÉS

A foglalkozások tananyagai évfolyam,- és tantárgybontásban.

1. Fegyveres szervek és vagyonvédelem I. tantárgy /9. évfolyam/

1.4 „Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek”

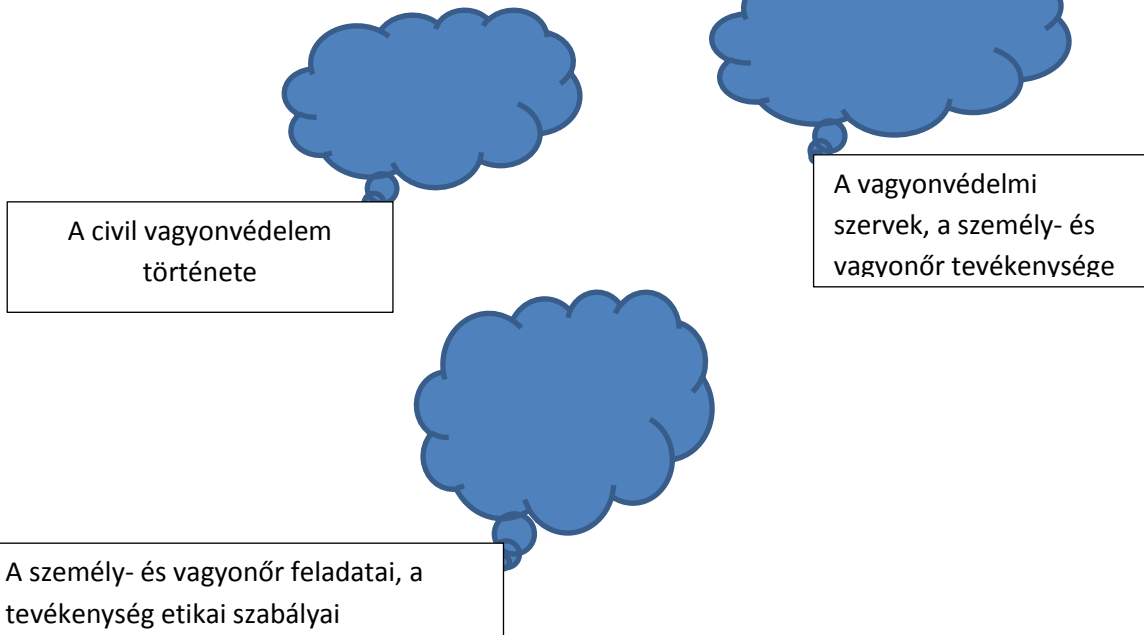

CÉLKITŰZÉS a foglalkozással szembe:

A magyarországi civil vagyonvédelem története.
A civil vagyonvédelmi szervek tevékenységének,
működésének jellemzői.

A személy- és vagyonőr általános és speciális
feladatai, a tevékenység etikai szabályai.

A foglalkozás fő kérdései;

1. Történeti visszatekintés a civil vagyonvédelemre vonatkozóan

Általában a magánvagyon védelmének múltjáról

1.1 Először tágabb megközelítéssel

K.

A római társadalomban jelent meg a tulajdonjog. Ennek alapján: *a tulajdon egy dolog feletti teljes hatalom*. A jogosultságok gyakorlását (rendelkezhet a dolog felett, használhatja, gyümölcsöztetheti) jogi eszközökkel biztosították.

Az ipari forradalom nemcsak a technika fejlődése területén hozott jelentős változást - gőzgép feltalálása, motorizáció kezdete - hanem a gazdasági életben és ezeken keresztül a társadalmak fejlődésében is. Az ipari forradalom idején bekövetkezett, a manufakturális termelési mód fennmaradását követelő géprombolások egyben nagy értékre elkövetett vagyon elleni bűncselekmények is voltak. A tulajdonosok rákényszerültek az ipartelepek, termelőüzemek, raktárak fegyveres őrzésének megszervezésére, védelmi módszerek kidolgozására. A megtett intézkedések egyértelműen a mai értelemben vett vagyonvédelmi rendszer kiépítését szolgálták. Az ipari forradalom idején rohamos fejlődésnek indult a mechanikai védelmi eszközök fejlesztése és alkalmazása. Különböző rendszerű záruk, lakatok, rácsszerkezetek készültek. A rácszatok a védelmi funkció mellett sokszor esztétikai élményt nyújtó művészi kivitelben készültek.

Az elektronikus őrzéstechnikai eszközök a XIX. század utolsó évtizedeiben, illetve a XX. század elején jelentek meg és forradalmasították az őrzés-védelmi rendszereket. Az Egyesült Államokban 1850-ben készítették el az első betörésriasztó készüléket, és 1855-ben az első központi riasztórendszert. Az 1930-as évektől a II. világháború végéig az elektronikus őrzéstechnikai eszközöket elsősorban katonai célokra alkalmazták. A háború után került sor a polgári objektumok védelmi rendszerébe történő tömeges beépítésükre.

A termelés hatékonyságának növelése, a nagytömegű áruk megjelenésével egyidejűleg, növekedett a kereskedelmi tevékenység mérete és a pénzforgalom mennyisége is.

Az értékgazdálkodásban jelentős változást hozott a papírpénz, majd az értékpapírok megjelenése. A pénzintézetekben nagy értékek halmozódtak fel. Ezek védelmére valamint a pénzzállítványok biztosítására alakult ki a mai értelemben vett vagyonvédelmi szakma, többek között a pénz-, és értékőrzésre, valamint ezek szállítására.

Az emberiség egyik legalapvetőbb igénye volt és maradt is, a biztonság iránti igény. Ennek kiszolgálására leginkább maga az állam, annak is a rendészeti,- rendvédelmi,- honvédelmi szervei hivatottak. De nem csak és kizárólagosan, hisz a biztonság társadalmi összetételében melyben az előbb érintettek kivül az állampolgárok szélesebb részei is részt vesznek.

A személy- és vagyonvédelem, mint kereső foglalkozásnak, szakmának a megjelenése a társadalom fejlődésének és differenciálódásának a következménye. A biztonsági munka fejlődésére jelentős hatással volt az ipar megjelenése, a tudomány és a technika fejlődése. A gazdasági növekedés mellett a társadalom egyes rétegei elszegényedtek és ezzel együtt jelentős mértékben növekedett a bűnözés. Az ilyen negatív társadalmi jelenség visszaszorítására alakultak meg, és a társadalom változásaival együtt alakultak a közbiztonságot fenntartó állami erőszakszervezetek is.

A magánvagyon védelmére a tulajdonosok saját elgondolásuk alapján hoztak létre vagyonvédelmi szervezetet. Együttműködés az állami és magán szféra között hosszú időn keresztül nem volt biztosított.

A személy - és vagyonvédelemmel, pénz-és értékőrzéssel, illetve a szállítással hivatásszerűen foglalkozó szakmák, szervezetek igazán csak a XIX. század közepétől alakultak ki Nagy-Britanniában és az Amerikai Egyesült Államokban.

1.2 Közelítés a hazai helyzetre

T.

A polgári személy- és vagyonvédelem kialakulása és fejlődése magyar társadalmi viszonyok között a gazdaság sajátos szerkezetéhez igazodva ment végbe. A különböző

nagyságú települések - falvak, városok- más-más módon, a nagybirtokok és az ipartelepek, termelőüzemek saját elgondolásuk szerint önállóan szervezték vagyonvédelmüket. (Az utóbbiaknál már korán rendszerbe álltak az üzemrendészek és a portások.)

Míg az állami közbiztonsági feladatokat korábban a városi előjáróságok által felfogadott hajdúk, pandúrok később a vidéki településeken a csendőrség, városokban a rendőrség látta el, addig a polgári vagyonvédelmi feladatokat elsősorban az éjjeliőrök, lámpagyújtók teljesítették. Feladataik közé tartozott a tolvajlás megakadályozása, lakosság hangos szóval történő figyelmeztetése saját vagyonának védelmére és az idő jelzésére való figyelemfelhívás. A vidéki településekhez tartozó mezőgazdasági területeken a termés őrzésére csőszöket,- az erdők védelmére pedig erdőkerülőket alkalmaztak.

A II. világháború végéig nem alakult ki Magyarországon jelentős számú vagyonvédelmi vállalkozás. Törvényi előírás volt arra vonatkozóan, hogy a magáncégek csak rendőrhatalósági engedéllyel végezheték feladatukat. A magáncégekben foglalkoztatott, illetve a települési önkormányzatok által alkalmazott vagyonvédelemmel foglalkozó munkavállalók részére intézkedési jogosultságukkal, védettségükkel kapcsolatos szabályozás nem volt.

A háborút követően a magántulajdon államosításával egyidejűleg a személy- és vagyonvédelemmel kapcsolatos tevékenység is átalakuláson esett át. Mivel ebben az időben szinte majdnem minden állami tulajdonban volt, ezért a vagyonvédelem is ehhez igazodott.(Csak a személyi tulajdon esett ki ebből a kosárból.) A társadalmi tulajdon védelme fontos volt, de ennek teljesítésére az akkori hatóságok és állami szervek voltak hivatottak. Az 1960 és 1998 közötti időszakra vonatkozó szabályozások a témában leginkább csak kormányrendeletek voltak. (114/1960 (III.24), a 87/1995. (VII.14), a 68/1997. (IV.18), és a 199/1999.(XII.21) számú rendeletek. Kivétel egy volt, ez pedig a 6/1988. (II.12) MT számú rendelet.)

A nemzetgazdaság számára legfontosabb üzemek, vállalatok és intézmények őrzését kormánydöntés alapján a Belügyminisztérium szervei látták el. 1953-ban hozott rendelkezések szerint a szakminisztériumok feladata lett a tárcán belül fegyveres iparőrségek szervezése. 1960 és 1963 között kormányzati döntés alapján jelentősen csökkent a fegyveres őrséggel védett objektumok száma. Ugyanebben az időben kezdődött meg az üzemrendészeti szervezetek kialakítása.(Lsd:114/1960. (III.24) számú kormányrendelet az üzem-rendészeti szervezetek szervezéséről.) Az üzemrendészeti szervezéséről először 1960-ban, majd 1988-ban találkozhatunk. Ezen megnevezés alatt a gazdálkodó szervezeteknél működő rendszeteken rendfenntartási tevékenységet végző, de hatósági jogosítványokkal nem rendelkező szervezeteket kell érteni. Az ő feladatuk az élet,- vagyonvédelem és a biztonság fenntartása volt.

Az iparőrség polgári fegyveres őrség néven működött tovább és 1964-ben került kiadásra a működési szabályzata. Meg kell jegyezni, hogy 1976-ban rendeletben szerepelt e szervezet jogai, kötelességei, továbbá azt is, hogy az 1960-s ismételt szabályozásnál a nevük fegyveres biztonsági őrség lett. Célszerű említést tenni az

államilag szervezett védelmi szervezetek között az 1983-tól felálló közterület-felügyeletről is.

Az ország gazdasági és társadalmi berendezkedése **1990**-ben alapvetően megváltozott. A társadalmi tulajdon fogalma háttérbe szorult, a központosított államvezetési és tervutasításos gazdaságirányítási rendszert felváltotta a polgári demokratikus jogalkotási és irányítási szisztéma, a gazdaság pedig a magántulajdonra építve, a piac törvényei szerint alakult át. Az 1990-es évektől kétségtelenné vált, hogy az állam — jórészt kapacitás hiányában - képtelen vállalni a személy-, és vagyonvédelmi teendők teljes körét, így lehetőséget kellett teremteni arra, hogy a polgárok, azok szerveződésai, a gazdaság legkülönbözőbb szereplői, más intézmények a személyük és vagyonuk megóvásáról magánjogi jogviszony keretében, a privát szférán belül működő vállalkozások közreműködésével is gondoskodhassanak. E folyamat következményeként a korábbi erős állami szerepvállalás nyilvánvalóan korlátozódott. De ezzel a folyamattal együtt járt az a nem kívánatos dolog is, hogy a közbiztonság is jelentősen romlott. A tulajdon elleni bűncselekmények számának sokszorozódása hatására kezdte első bizonytalan lépéseit megtenni az önkéntes polgári vagyonvédelmi tevékenység. Először lakótelepeken, majd városrészekben, falvakban különböző létszámmal és elképzeléssel szerveződtek.

Az 1990-es évektől Magyarországon a társadalmi folyamatok és elvárások jelentős változásokon mentek keresztül. Ennek számunkra egyik lényeges eleme volt a magán és a civil biztonság megszületése. Formálásában sok jó szakember bábáskodott, például azok a hivatásos állományból kikerült biztonsági szakemberek, akik ebben lehetőséget, társadalmi szükségletet, vagy megélhetési forrást láttak már a kezdetekben.

Lényegében tehát az **1995.** évben léptek életbe azok a jogszabályok, amelyek megteremtették az ilyen jellegű őrző-védő tevékenység alapjait, azzal hogy rögzítették a működéshez szükséges feltételeket, a kapcsolódó hatóság jogköreit, továbbá meghatározták a képesítési követelményeket, e speciális szakma megszerzésének részletes szabályait. A Belügyminiszter rendeletbe jelölte ki azokat az intézményeket, amelyek e szakmára történő felkészítésben, vizsgáztatásban részt vehettek. E rendeletben kapott felhatalmazás alapján vettek részt ebben az időben a rendőr-szakközépiskolák a személy- és vagyonőri szakképzettséget biztosító vizsgák megszervezésében, lebonyolításában.

Igen nagy csatározások közepette megszületett a 87/1995. évi (VII.14) illetve az ezt módosító 68/1997.(IV.18) számú kormányrendelet, valamint az ezt követő 1998-ban hatályba lépett első törvény (1998. évi IV. tv mely a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenységről és ezek Szakmai Kamarájáról szabályokat rögzítette,) alapvető változást eredményezett ezen a területen. A törvény legfőbb célja az volt, hogy a magánjogi viszonyokhoz kapcsolódó, ugyanakkor e bizalmi jellegű tevékenység feleljen meg a társadalmi, ezen belül is kiemelten a bűnüldözési érdekeknek. (E tv. végrehajtására volt hivatott a 24/1998.(VI.9) számú BM rendelet.)

Érdekeségként megemlítem, hogy az 1990-1991-es induláskor még csak néhány száz kisebb-nagyobb vállalkozás alkotta a magánbiztonsági piacot. Amennyiben ezt a mai helyzethez viszonyítjuk, akkor jól érzékelhető a változás, fejlődés, ami szoros összhangban van a társadalom alakulásával!(Isd: későbbi adatok erre vonatkozóan!)

A tulajdonviszonyok átrendeződésnek egyenes következményeként a 90-s évek egyik fő feladatákként szerepelt a személy és vagyonvédelem jogi alapokra helyezése. Tarthatatlan volt, hogy a személyek és a vagyonok védelme kizárólagosan csak állami feladat legyen. Már csak azért is, mert az e téren jelentkező igények szélesedése és az állami lehetőségeknek ezzel párhuzamosan történő bővítésének elmaradása elve lehetetlenné tette az előző helyzet további fenntartását. Ezen felül pedig a magánemberek anyagi helyzetének megerősödése lehetőséget adott egyesek számára az egyéni/magán biztonság, mint egyféle szolgáltatás megvásárlására. Az állam tehát nem tudta maradéktalanul felvállalni erre az időre a magánszférában vele szemben jelentkező jogos igények teljes körű kielégítését. Mivel az ilyen jellegű tevékenységet sem végezhetette felügyelet alatt nem lévő bármilyen civil személy, vagy szervezet ezért került sor a személy,- és vagyonvédelem működésének jogszabályi keretek közötti térnyerésére hazánkban.

A rendszerváltozást követő privatizációs folyamat megteremtette az ún. biztonsági szolgáltatások fizetőképes keresletét. 1998-ban megszületett a vagyonvédelmi törvény, felállt a szakmai kamara, a személy- és vagyonőri képzés, illetőleg a magánnyomozás államilag elismert szakmává vált, a biztonsági szférában jelentős külföldi tőke jelent meg. Magyarország Alaptörvénye M cikk (1.) bekezdése szerint „Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozások szabadságán alapszik.” Ehhez kapcsolódva ki lehet mondani, hogy mint korábban most is alapvetően és meghatározóan két, egyenrangú tulajdonformáról lehet beszélni, úgymint köztulajdon, illetve **magántulajdon**. (A **köztulajdon** körébe tartozik: a nemzeti vagyon, az a vagyon, amelynek tulajdonjogát törvény köztestületre ruházta, a helyi önkormányzatok, a helyi kisebbségi önkormányzatok vagyona, valamint a társadalombiztosítás vagyona. A köztulajdonba tartozó vagyonelemek összessége a **közvagyon**. Ezen belül lehet beszélni kincstári,- és állami vállalkozói vagyonról. A nemzeti vagyonba tartozó vagyonelemekkel való gazdálkodás tekintetében különbséget kell tenni az állam, mint tulajdonos, az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szerv, valamint az állami vagyon vagyonkezelője között. Ehhez hasonló a helyzet a nem közvagyonok esetében, amit mondhatunk magánvagyonnak is.)

Hazánkban tehát **1998-tól** már törvényi szabályozás alapján végezheték, illetve végezhetik napjainkban is szolgáltatás jellegű tevékenységüket vállalkozás formájában az erre felhatalmazott jogi,- és természetes személyek. (azelőtt pedig kormány,- és BM rendeletek által szabályozottan)

Az első tipegő, bátortalan lépéseken túljutva, ma már a magán és a civil biztonság kiforrálódott, karakteres ágazatai működnek, amelynek összességében nagyságrendileg 100-120 ezer fős létszámú foglalkoztatott állománya van. Tevékenységük szabályozására külön törvény készült, ami tartalmában folyamatosan változik, az új biztonsági szükségletek strukturálódását követve.

Elkészült már több kiváló minőségbiztosító kontrollrendszer, a szolgáltatások színvonalának folyamatos mérésére. Megszületett a valós szolgáltatási, és szakmai igényeket tükröző, alapképzések ismeretanyaga és megjelent a ciklikus ismeretfrissítő és bővítő továbbképzések igénye.

Látható tehát, hogy a kilencvenes évek végén, a plázák megjelenésének és a kereskedelmi bankok osztdásának idején került leginkább a köztudatba ez a foglalkozás. Azóta olyan népszerű lett – nem csak a férfiak körében! – mint annak idején a taxisofőr. Általánossá vált mára az elképzelés: ha valaki befejezettnek tekinti az iskolai pályafutását, illetve némi szünetet kíván beiktatni a közép és a főiskolai tanulmányai közé, vagy csak gondolkodási időt akar, akkor Személy- és vagyonörként vészeli át a

köztes éveket. Szükségességét húzza alá a következő adat; a Btk különös részében szereplő több mint 200 tényállásból 25 tette ki az ismerté vált bűncselekmények 90 %-át. Ezek nagy részét – az össze jogsértés 43,7-63,6 %-t - a lopás és betöréses lopás tette/teszi ki.

Az állami szabályozás és a komplex jogalkotási tevékenység következtében napjainkra több olyan norma is megszületett, amely a vagyonvédelmi terület egészét igyekszik lefedni és tényleges kereteket határoz meg a működés feltételeiként.

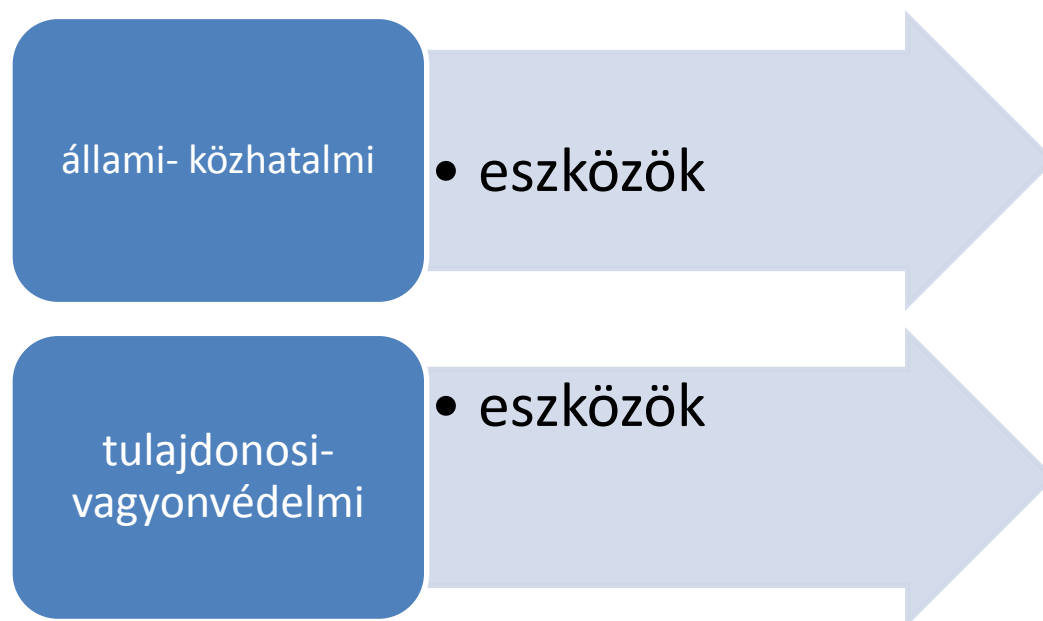
2. A civil vagyonvédelmi szervek működésének,- a személy- és vagyonőr tevékenységének jellemzői, feltételei

2.1 Személy- és vagyonvédelmi szervek, személyek

Az Alaptörvény V. cikke az alábbi szöveget tartalmazza:

Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.

A korábbi évtizedekben tehát alapvetően megváltozott országunk tulajdonszerkezete és ennek hatására a tulajdonok, vagyonok védelmének, őrzésének, biztosításának jellege is átalakuláson esett át. A tulajdonok védelmének lényegileg két nagy eszközcsoportja van.

Az **államnak** a tulajdon védelmében az alábbi közhatalmi eszközei vannak;

- erre vonatkozó jogszabályokat alkot, mely leginkább mindenkire kötelező
- ezek megsértőivel szemben állami szankciókat léptet életbe
- általános vagyonvédelmi feladatokat határoz meg az állami,- és önkormányzati szervei számára, melyek mindenki vagyonát egyenlően hivatottak védeni
- meghatározza az illetékes szervek, személyek számára tulajdonosok védelembe részesítését, illetve ilyen jellegű sérelmeik orvoslását.

Ami pedig a **tulajdonos általi védelmet** illeti, erről az alábbiakat célszerű tudni. A tulajdonos – legyen az magánszemély, önkormányzat, állam vagy egyéb más – joga, de nem mindig kötelessége, saját vagyonának személyes védelme. A tulajdonnal való szabad rendelkezés állampolgári joga alapján a tulajdonos vagyon-tárgyaival jogszabályi határokon belül bármit megtehet. (Isd: Ptk. 5. könyve) Megvédheti azt, de le is mondhat a védelemről, sőt át is engedheti, ennek a védelemnek a megvalósítását, e feladatkört, többek között az erre szakosodott vagyonvédelmi cégekre, személyekre. Az átruházás csak annyi jogra terjedhet ki maximálisan, amivel maga a tulajdonos is rendelkezik. A személy- és vagyonőr azért is nem hivatalos,- és nem közfeladatot ellátó személy, ugyanis a tulajdonos is a saját vagyonát – függetlenül állásától, munkahelyétől és mástól – csak, mint magánszemély védheti.

Ha a tulajdonos a saját jogát az adott vagyonvédelmi szervezetre átruházva, azt felhatalmazza, hogy helyette és a nevében a tulajdona védelmében meghatározott határok közötti intézkedéseket tegyen, a tulajdonnal kapcsolatba kerülő hozzá tartozó személyeket pedig arra kötelezi, hogy a vagyonvédelmi szervezet tagjai általi jogszerű intézkedéseknek eleget tegyenek, akkor létrejöhet ennek realizálása. Adott esetben – ha a megbízó így kéri - ezeket az intézkedéseket ki is kényszeríthetik a vagyonvédelmi cég személy- és vagyonőrei az érintettek körében. Mindezek alapján már egyértelmű lehet, hogy a vállalkozás keretében végzett vagyonvédelmi tevékenység, lényegében a tulajdonosi vagyonvédelem része.

A civil vagyonvédelmi szervek nem állami,- hanem magán keretek között, vállalkozási forma alapján, leginkább nem a közterületen végzik a szolgáltatás kategóriába tartozó sajátos tevékenységüket. Ezen szervezetek keretében tevékenykedő munkatársak, személy és vagyonőrök nem számítanak sem hivatalos,- sem közfeladatot ellátó személyeknek.

A vállalkozás keretében helyet foglaló személy- és vagyon-védelmi tevékenység polgári jogviszony keretében végzett szolgáltatás, melyet a megbízó által átruházott jogok keretein belül végzik az illetékesek.

Ez azt jelenti, hogy rendeltetésük teljesítéséhez közel sem rendelkeznek olyan jogosítványokkal, felhatalmazásokkal, mint a rendészeti szervek tagjai.

Mindenekelőtt tudni kell azt, hogy a vagyonvédelemre, valamint az ide tartozó foglalkozásokra több jogszabály, de jelenleg leginkább **a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól** szóló **2005. évi LXXXIII. törvény** - továbbiakban: SzVM. tv. - előírásai a meghatározóak!!

Mivel foglalkoznak a civil vagyonvédelmi szervek, mi a szerepük, rendeltetésük, és ennek milyen módon próbálnak megfelelni?

A személy,- és vagyonőrrel szemben támasztott **jogszabályi megfeleléségi követelmények;**

- magyar állampolgárságú/szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy
- nagykorú
- cselekvőképes
- egészségügyi alkalmasság
- büntetlen előélet (egyéb eltiltás hiánya)
- megfelelő szakképesítés megléte
- minimum általános iskolai (szakiskolai, középiskolai) végzettség
- szakmai felelősség biztosítás
- érvényes működési engedély, illetve igazolvány
- a munkaszerződésbe foglaltak önkéntes vállalása
- (adott esetben fegyverismeretei jártasság és vizsga).

A megbízó által megfogalmazható **további elvárások lehetnek;**

- jó fizikai erőnlét
- átlagon felüli testmagasság, jó megjelenés
- önvédelmi sportban/számítástechnikában való átlag feletti jártasság
- átlagon felüli intelligencia
- adott idegen nyelven történő kommunikáció
- meghatározott életkor
- egyéb különleges feltétel.

Elvárható jellemzői **kompetenciák, személyes tulajdonságok;**

- önfegyelem
- önbecsülés
- megbízhatóság, becsületesség
- felelősségérzet
- körültekintés/megfontoltság
- határozottság
- problémaérzékenység/problémamegoldás
- éberség
- kollegialitás.

Alapkompetenciák:

- Kiemeli a lényegét
- Megérti az olvasottakat
- Visszaadja az olvasottakat
- Szöveget leír.

Információs és kommunikációs kompetenciák:

- Megérti a kapott információkat
- Kérdéseket tesz fel
- Válaszokat ad
- Megfogalmazza a véleményét
- Megérti mások kommunikációját
- Figyelembe veszi mások véleményét.

Szakmai kompetenciák:

- Kapcsolatot teremt
- Pontos, kontrollált munkát végez
- Betartja az alapvető viselkedési normákat
- Tudatosan alkalmazza a metakommunikációs eszközöket.

Lsd.: végén 1. sz. melléklet „kompetenciák más megközelítésben”

A korábbiakon túli **egyéb kizáró körülmények**;

- erkölcsi feddhetetlenség, büntetőeljárástól mentesség
- bódító szerektől, gyógyszerektől való függőség
- magánéleti,- anyagi problémák
- bűnözői ismeretségi kör, kapcsolat
- vitatható jó hírnév
- túlzottan erős jó értesültségi viselkedés.

Hogyan határozható meg a személy- és vagyonőr fogalma?

Személy- és vagyonőr az a természetes személy, aki a személy- és vagyonvédelmi jellegű tevékenységet folytató egyéni,- társas vállalkozás keretei között meghatározott ilyen jellegű tevékenységeket személyesen végzi, esetleg szakmailag szervezi, irányítja.

A személy vagyonvédelmi tevékenység – az írás készülésekor - **öt szakmai területet** foglal magában.

Ide tartozik:

1. a természetes személyek életének és testi épségének védelme,
2. az ingatlan, illetve ingóság őrzése,(élőerővel, technikával és is-is)
3. a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,
4. a rendezvény biztosítása,
5. illetve mindezen tevékenységek szervezése, irányítása.

Mit takar a személy- és vagyonőri tevékenység? Milyen jellegű feladatai lehetnek? Hasonlóan a már érintett civil vagyonvédelmi szerveknél leírtakhoz;

- a) ingatlan, illetve ingóság őrzése
- b) rendezvény biztosítása
- c) szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása
- d) természetes személyek életének és testi épségének védelme
- e) a vagyonvédelmi biztonságtechnikai, mechanikai vagyonvédelmi rendszerek felügyelete, ezek jelzéseire történő reagálás.

Ezeket a lehetséges feladatokat további részfeladatokra lehet bontani, melyek jól rámutatnak arra, hogy milyen eltérések léteznek személy- és vagyonvédelmi szakképesítéssel ellátható feladatok jelleg, helyszínei között. Ennek szemléltetését szolgálja az alábbi felsorolásrészlet; video,- áruvédelmi,- beléptető,- behatolás jelző,- tűzjelző rendszerek működtetése, felügyelete, más speciális IT-k alkalmazása, épületfelügyelet teljesítése, jelzésre történő kivonulás stb. De ezekre még kitér a felkészítés!

Mindezeknek felelnek meg azok a jelenleg létező szakképesítések, melyek utalnak a rendeltetésük eltérő vonásaira is. Ilyenek az írás készítésekor a következők;

- Személy- és vagyonőr
- Biztonságszervező
- Magánnyomozó

Kapcsolódó ráépülő szakképesítésként:

- Kutyavezető személy- és vagyonőr
- Testőr
- Fegyveres biztonsági őr
- Mechanikus vagyonvédelmi szerelő
- Elektronikus vagyonvédelmi rendszerszerelő.

T.

A továbbiakban az előbb felsorolt jelenleg létező szakképesítések közül csak a személy- és vagyonőrrel foglalkozunk!

A tudnivalók egyféle lehetséges csoportosítása:

- ✓ a szolgálati fellépés szabályszerű teljesítése
- ✓ okmányismeret, igazoltatás, okmányellenőrzés, személyazonosítás, segítségadás
- ✓ a vonatkozó jogszabályi részek, előírások szükséges mértékű ismerete, alkalmazása
- ✓ bizonyos szituációk helyes beazonosítása, ütköztetése a vonatkozó normával
- ✓ igazoltatás, feltartóztatás/visszatartás, őrzés, előállítás, kísérés szabályszerű végrehajtása
- ✓ ruházat,- csomag,- jármű átvizsgálás, visszatartás jogszerű végzése
- ✓ egyéb személy,- és vagyonvédelmi intézkedés realizálása
- ✓ testi erő és más kényszerítő eszköz szakszerű alkalmazása
- ✓ helyszínbiztosítás végrehajtása
- ✓ felvilágosítás adás, felvilágosítás kérés, adekvát kommunikáció
- ✓ összeköttetésre szolgáló, valamint biztonságtechnikai eszközök alkalmazása
- ✓ adatkezelés szabályai, előírás szerű végrehajtása
- ✓ a szükséges dokumentációk, feljelentés készítése hagyományosan/számítógépen
- ✓ elsősegélynyújtás, segítségadás.

Összefoglalva a személy- és vagyonőr őrzi és megvédi a rábízott vagyontárgyat, létesítményt, illetve szállítmányt; megóvja és védelmezi a rábízott személyt.

3. A Személy- és vagyonőr foglalkozással kapcsolatos általános magatartási és etikai szabályok, előírások

3.1 Általános magatartási szabályok;

- meghatározott helyen, kijelölt időben munkaképe állapotba történő megjelenés
- a munkaidőnek munkával történő eltöltése
- a vállalt teendőknek szakértelemmel és gondossággal való ellátása

T.

- az előírt szabályok, utasítások maradéktalan betartása
- megjelenése, felszerelése minden esetben feleljen meg a vonatkozó előírásoknak
- köteles munkatársaival együttműködni a szolgálati feladat ellátása során
- intézkedései során legyen határozott, jogszerű, szakszerű, tiszteletet parancsoló
- jogsértő cselekmény észlelése esetén szerezzen érvényt a vonatkozó normáknak
- ne éljen vissza lehetőségeivel, tartsa tiszteletbe mások személyiségét
- támadás elhárítás során érvényesítse az arányosság elvét.

További elvárások;

- mind szolgálatban, mind azon túl tanúsítson olyan magatartást, amellyel jogtiszteelő magatartását bizonyítja, ezzel erősíti a magánbiztonsági ágazat tekintélyét
- a szolgálat ellátása során legyen körültekintő, határozott fellépésű, de udvariasan tegye mindezt
- mindenkor tartsa be a rá vonatkozó hatályos jogszabályi előírásokat
- állandóan fejlessze szakmai,- jogszabályi tudását, módszertani készségeit
- mindenkor tanúsítson segítő,- és együttműködési készséget az ebben érintettek irányába.

Közös szabályok a személy,- és vagyonőrökre vonatkozóan:

- a tevékenységre vonatkozó hozott megállapodást írásba kell foglalni
- a szerződésekről hitelesített naplóban kell nyilvántartást vezetni (5 év megőrzése)
- hatósági eljárást nem akadályozhatja
- formaruhájának és „ékezteinek” jeleznie kell a munkáltatóját
- az előírt okmányokat köteles szolgálat közben magánál tartani és hatósági ellenőrzésnél bemutatni.

3.2 Etikai előírások

A Személy,- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara - a továbbiakban: SzVMSZK - a vonatkozó törvényi előírásnak megfelelően létrehozta és működteti e szakma gyakorlására vonatkozó Etikai szabályzatát.

E Szabályzat útmutatás, erkölcsi követelményrendszer, amely a Kamara, ezen keresztül, az egész magánbiztonsági szakma érdekeinek megfelelően rosszállását fejezi ki minden olyan magatartással szemben, amelyet elfogadhatatlannak és elítélendőnek tekint. Az Etikai Szabályzatot minden kamarai tagnak meg kell ismernie, szakmai tevékenységében és magánéletében egyaránt olyan etikus magatartást kell tanúsítania, amely a hivatásába vetett bizalmat növeli.

Az etikai vétség

Etikai vétségnek vagy súlyos etikai vétségnek minősül a személy- vagyonvédelmi és magánnyomozói szakma gyakorlására vonatkozó jogszabályok, továbbá a Kamara szabályzatainak előírásaival ellentétes magatartás tanúsítása, az alábbi szabályok megsértése;

- a törvényben előírt hatósági engedély, jogilag megalapozott előírások vagy igazolvány nélkül végzett tevékenységét,
- a vonatkozó rendelkezések megszegése
- a szabályok figyelmeztetés ellenére való ismételt megszegése
- meghatározott kötelezettség teljesítésének mellőzése
- más személy alaptalan megvádolása.

Etikai vétséget követ el, aki:

- a) a szakmai törvény hatálya alá tartozó tevékenységet oly módon gyakorolja, amely alkalmas arra, hogy a szakma jó hírnevét, továbbá munkáltatója vagy az általa folytatott tevékenység végzésére megbízó, illetve harmadik személy személyhez fűződő jogait sértse,
- b) a Kamarának szándékosan vagy súlyos gondatlansággal anyagi, illetve erkölcsi kárt okoz;
- c) nem tesz eleget a Kamarában viselt tisztségéből eredő kötelezettségeinek, vagy kamarai tisztségével, illetve megbízásával visszaél,
- d) elmulasztja az összeférhetlenség bejelentését etikai eljárásában,
- e) etikai eljárás lefolytatását megjelenési, nyilatkozattételi kötelezettségének megszegésével, vagy bármely más módon akadályozza,
- f) szakmai tevékenységén kívül olyan magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy a szakma tekintélyét, megítélését hátrányosan befolyásolja.
- g) a Kamara valamely szabályzatában, testületi döntésében foglalt előírásokat súlyosan megszegi, vagy más személyt annak megszegésére rábírn törekszik.
- h) a kamarai tagsághoz kötődő kedvezményekkel visszaél.

Az etikai intézkedések

Etikai vétség megállapítása esetén a következő etikai intézkedések alkalmazhatók:

- a) írásbeli figyelmeztetés
- b) tisztségből való visszahívás kezdeményezése;
- c) pénzbírság;
- d) a tagság 1-6 hónapig terjedő időre szóló felfüggesztése;
- e) a kamarából való kizárás.

Az etikai intézkedések alkalmazása:

- a) írásbeli figyelmeztetés bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható. A jogerős határozat erre vonatkozó külön rendelkezése alapján - a személyiségi jogok betartásával - a jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a határozatot hozó szervezet hirdetőtáblájára ki kell függeszteni, továbbá a kamara internetes honlapján közzé kell tenni.
- b) tisztségből való visszahívás kezdeményezése önállóan, vagy más etikai intézkedéssel együtt is bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható.
- c) pénzbírság bármely etikai vétség megállapítása esetén alkalmazható, legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) ötszöröséig terjedő összeg mértékéig, a pénzbírság összege az első fokon eljáró szervezetet illeti meg,
- d) a tagság 1-6 hónapig terjedő időre szóló felfüggesztése csak súlyos etikai vétség megállapításakor alkalmazható,
- e) a kamarából való kizárás csak súlyos etikai vétség megállapításakor alkalmazható,

a kizárt tag a kizárástól számított két éven belül nem létesíthet új kamarai tagsági jogviszonyt,

f) az etikai vétség tényét megállapító határozat szükség esetén rendelkezik az etikai vétség alapjául szolgáló magatartás abbahagyására, előírja a kifogásolt állapot megszüntetésének és az eredeti állapot helyreállításának határnapját.

A súlyos etikai vétségekre meghatározott etikai intézkedések akkor is alkalmazhatók, ha a szabályszegő több etikai vétséget is elkövetett, vagy 2 éven belül ismételt etikai szabályszegést követett el.

Az etikai ügyel összefüggésben keletkezett, vagy az etikai eljárás során bizonyított szándékos, vagy gondatlan károkozás esetén a Ptk. kártérítési szabályainak megfelelően kell a kamara igényét érvényesíteni.

Az etikai eljárás legyen mindig; szakszerű, törvényes, egyszerű és objektív.

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy betekintést nyerjenek a magánbiztonság történetébe, kialakuljon egy reális kép a Személy- és vagyonőr szakmával, ennek gyakorlását végzőkkel szembeni elvárásokról, követelményekről.

Összefoglaló kérdések:

1. Mivel függött össze a civil vagyonvédelem létrejötte?
2. Milyen állomásai vannak a magyarországi civil vagyonvédelemnek?
3. Mit tud mondani ezen ágazat hazai szabályozásáról, normáiról?
4. Mit tud mondani a Személy- és vagyonőr foglalkozásról, kinek ajánlható ez a szakma?
5. Milyen feltételei vannak a Személy- és vagyonőr szakma gyakorlásának?
6. Mondjon olyan szabályokat, etikai normákat, melyeket be kell tartania a Személy- és vagyonőrnek

A személy- és vagyonőr foglalkozási kompetenciái

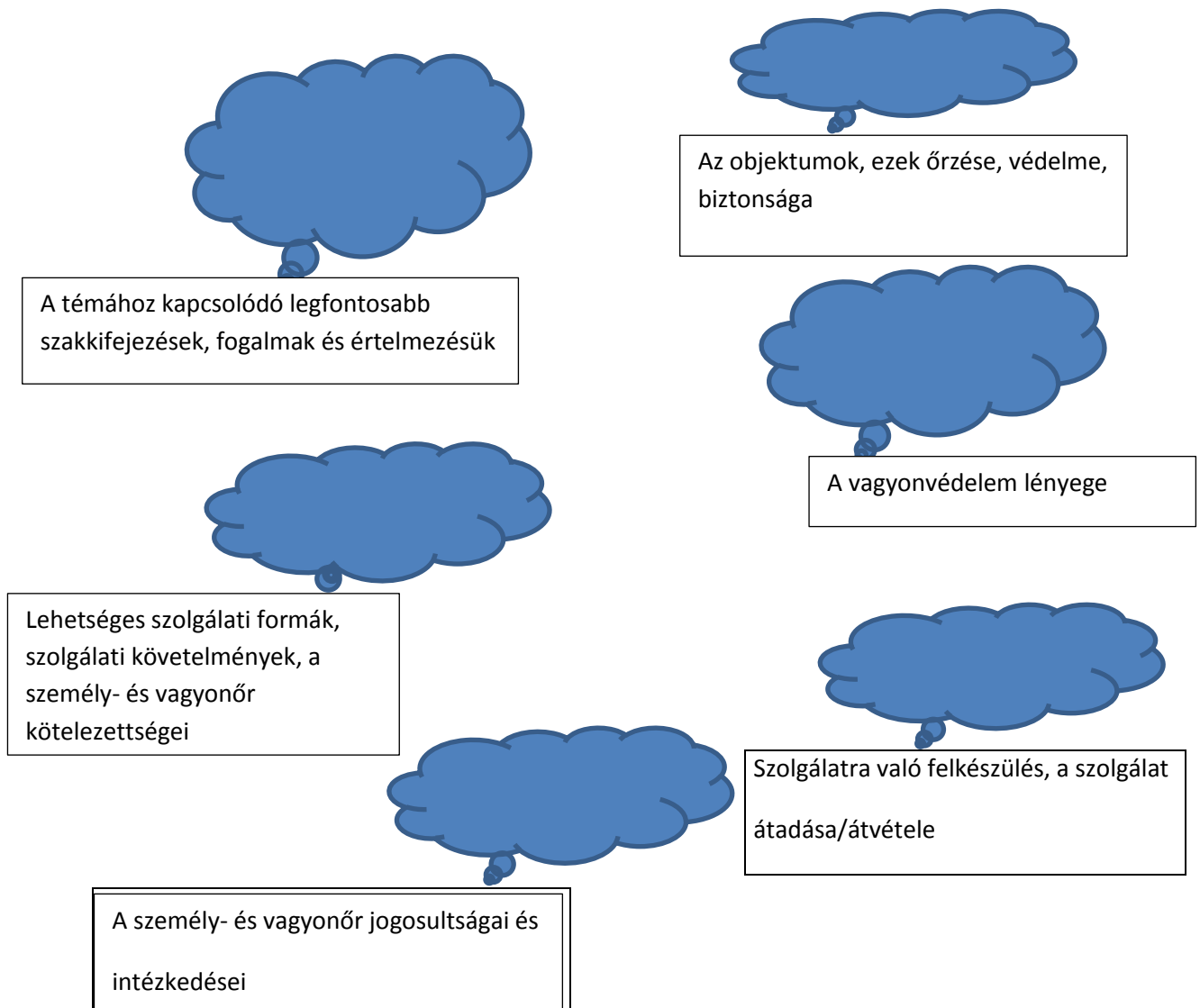
Nélkülözhetetlen	Ügyfélközpontúság	Fontos számára, hogy kiszolgálja az ügyfelek igényeit. Az eljárási szabályok betartása mellett törekszik az együttműködésre.
	Szabálykövetés	A jogszabályokat és a munkahelyi szabályokat maradéktalanul betartja. Képes a helyzethez illő szabály felismerésére, és helyes alkalmazására.
	Stressztűrés	Stresszhelyzetben is higgadtan, és hatékonyan dolgozik.
	Etikus magatartás	Fontosak számára az etikai normák, az erkölcsi fedhetetlenség. Etikus magatartást tanúsít munkája során.
	Felelősségtudat	Felelősséget vállal kijelentéseikért, cselekedeteikért és hibáikért. Munkáját lelkiismeretesen, felelősségének tudatában végzi.
	Konfliktuskezelés	Jól kezeli a konfliktushelyzeteket, sikeresen megbirkózik a munkájából adódó feszültséggel. A konfliktusok megoldásában határozott, konstruktív, együttműködő.
Fontos	Monotóniatűrés	Az egyhangú, rutin jellegű munkát is fegyelmezetten végzi.
	Problémamegoldás	Képes a felmerülő problémákkal való szembenézésre, ok-okozati összefüggéseinek meghatározására, megoldási alternatívák felvázolására. Gyorsan reagál.
	Terhelhetőség	A többlet-feladatok, a hosszú szolgálati idő teljesítését is magára vállalja, és ebben is minőségi munkát végez, magas teljesítményt nyújt.
	Minőségre törekvés	Magas színvonalú szolgáltatást nyújt, minőségi munkára törekszik, igyekszik hibátlanul dolgozni.
Előnyös	Egyenlő bánásmód	Az egyenlő bánásmód elvét követi. Senkit nem részesít valamely tulajdonosága, csoporthoz tartozása miatt előnyös vagy hátrányos megkülönböztetésben.
	Váratlan helyzetek kezelése	Munkavégzése során felmerülő előre nem látott helyzetekben képes megoldást találni, megőrzi a nyugalmát.
	Rugalmasság	Jól alkalmazkodik a változó helyzetekhez, szabályokhoz. Nyitott az új eljárásokra és azok alkalmazására.
	Egyenletes teljesítmény	Folyamatosan kiegyensúlyozott, jó minőségű munkát nyújt, jelentős teljesítményingadozás nélkül.

2.3. „Személy és vagyonvédelmi alapismeretek”

Célkitűzés a foglalkozással kapcsolatosan; a személy- és vagyonőr által ellátandó szolgálati formák, a szolgálatra való felkészülés, a szolgálat átvétel/átadás menetrendje, követelményei, továbbá a szolgálat ellátással szembeni általános előírások, alapelvek, az objektumok, ezek őrzésének, védelmének megismerése és megértése

A foglalkozás **fő kérdései**;

1. A témához kapcsolódó legfontosabb szakkifejezések, fogalmak és értelmezésük

Megjegyzés: ezen oktatási kérdéshez felhasználható a „Személy,- és vagyonvédelmi szócikkek értelmező gyűjteménye”, továbbá az, hogy a szócikkek kifejtése az 1.4 alpont kivételével nem szoros betűrendben, hanem fontosságuk szerint rendezett!!

1.1 Rendészet

A **rendészeti munka, tevékenység** röviden úgy fogalmazható meg, hogy a *rendvédelmi/rendészeti, államigazgatási szervek, személyek azon tevékenysége, amely az állam társadalmi rendjének védelmét, a jogszabályok megtartását, a jogsértések megelőzését, elhárítását, a megsértett jogrend helyreállítását szolgálja.* A rendészeti jellegű tevékenység tulajdonképpen a közhatalom gyakorlásának egyik fajtája. Ugyanakkor tudjuk a közbiztonság és a belső rend (közrend) védelme nemcsak hatósági fellépést igényel.

Közrendészet-magánrendészet

A köz,- és a magánrendészet elhatárolása során talán a legokosabb, ha a kifejezések előtagjaiból indulunk ki. Nyilvánvalóan, míg az előbbi a közrendet, közbiztonságot szolgálja ki, végső esetben a kényszerítő eszközök alkalmazásával is, addig a magánrendészet tevékenysége pedig a magántulajdon védelmére hivatott a tulajdonos megbízásából, illetve érdekében. Mivel a magánvagyonok védelme nemigen lehet hatósági feladat, de az állami kapacitás nem is bírná ezt el, ugyanakkor a tulajdonosi jogok pedig ilyen módon nem kerülhetnek hátrányba, ezért lett nélkülözhetetlen a magánbiztonsági szolgáltatások megjelenése, térhódítása hazánkban. (Isd: előző foglalkozás anyaga.) A magánszemélyek vagyonosodása, gazdagodása, a közösségi tulajdonok térhódítása szélesítette a magánbiztonság területén dolgozók piacát, később pedig ezek közötti éles versenyt is. Az egyéni esetleg kisközösségi vagyon, érték megóvása a tulajdonjoghoz illetve annak részét képező birtokláshoz kötődik. Ilyetén a magánrendészet jogi alapja tehát a tulajdon, a birtok védelmét jelentő jogos önhatalom fizikai erővel való gyakorlás. Nyilvánvalóan erre minden tulajdonos nem képes, illetve ha képes is volna rá, de ezt nem ezt akarja gyakorolni, hanem helyette erre szakosodott, az őrzési-védelmi feladatot profin ellátó vállalkozásokra, illetve személy és vagyonvédelmi szakemberekre bízta.

Bonyolítja a helyzet jó meglátást, hogy ma már egyre nagyobb számban fordulnak elő olyan, a nyilvánosság számára nyitva álló helyek, amelyek egyébként pedig un. közösségi magántulajdonban vannak. Legjobb példa erre a nagy bevásárló üzletházak. E helyeken szinte majdnem kizárólagosan magánbiztonsági cégek munkatársai „figyelnek, őriznek, védenek”. A magánrendészet abban is magán, hogy munkatársai magánalkalmazottak, magánvállalkozók.

A magánrendészet eszköztára az államihoz képest meglehetősen eltérő képet jelez. Ő már sokkal kevésbé támaszkodhat formális, jogi eszköztárra ellentétben a közrendészetet végzőkkel. A

magánrendészetre vonatkozó normák leginkább a magánjogban (pl. kényszerítő eszközök), kis részben a munkajogban (az alkalmazott és az alkalmazó közötti munkaszerződés) lehetők fel. Míg a közrendészet alkotmányos garanciákkal körülbástyázottnak tűnik, addig a magánrendészet esetében nem ennyire erősek a garanciák. A magánrendészet eszköztára szűkebb, mint a közrendészeté. De ha jobban megnézzük, bizonyos dolgokban előnyösebb helyzetben van a magánrendészet, mint például a közrendészet gerincét képező rendőrség. Az ő eszköztárában a leghatékonyabb lehetőség az, hogy amennyiben adott személy nem hajlandó alávetni magát a tulajdonos által megfogalmazott, előírt szabályoknak akkor hagyja el a helyszínt, ezzel megtagadják tőle az igényelt javakat, illetve bizonyos szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Az állampolgár ugyan nem köteles alávetni magát ruházata, csomagja átvizsgálásának mielőtt a repülőre felszállna. De ha fel akar szállni arra a gépre, akkor tudomásul kell vennie ennek realizálását, máskülönben nem éri el úti célját. Hasonló a helyzet a képfelvétel készítésével is. Ha figyelmeztetve van az a személy, aki adott helyre be akar menni, hogy a területen képfelvétel észül, akkor két lehetősége van. Egyik nem akarja, hogy felvétel készüljön róla, de akkor nem léphet be a területre. Avagy a két fél elvi megállapodásaként ezt elfogadva belép adott területre, objektumba. Sajátos a magánrendészet eszköztárában az is, hogy a velük kötött megállapodás alapján gyakorolhatják azokat a jogokat is, amelyek csak a megbízatást adó tulajdonost illetnék meg. Ilyen például az érintett tulajdont, a birtokot, a létesítmény, objektumot, benne lévő vagyontárgyakat, életet, testi épséget ért jogtalan, közvetlen támadás elhárítására irányuló arányos, jogszerű, szakszerű erőszak realizálása a megbízott által.

Kimondhatjuk összegzésként, hogy a magánrendészet is részét képezheti a rendészetnek. Rendeletetését, feladatait illetően kiegészíti a közrendészetet. Igaz, mint jeleztem több dologban kissé el is tér attól! Amennyiben a magánrendészet mindennapi teendőit kulturáltan, szakszerűen és jogszerűen teljesítik, akkor a jogkövető állampolgár számára ebből semmilyen sérelem nem állhat elő, sőt elfogadja azt, hogy ezek a munkatársak is az Ő biztonságát szolgálják. Ha ez bekövetkezik, akkor ez jó nemcsak az állampolgároknak, a magánrendészeti alkalmazottaknak, hanem az utóbbiakat alkalmazó magántulajdonosoknak is.

1.2 Rend, biztonság és védelem

A rendészet alapfogalmai között szerepel – sok más mellett – a rend, a biztonság és a rendészet megnevezés is. A téma felvezetését ott kezdem, hogy a **rend** lényegében az adott társadalomban – ezt alkotó szervezetek, személyek által - követendő előírások, szabályok összessége és az ezeknek megfelelő tényleges állapot. Míg a **biztonság** az állam és a társadalom érdekeinek, értékeinek, az ország területének és lakosságának külső-belső veszélyektől, fenyegetettségétől mentes állapota, amelynek nagyon sok összetevője létezik. Maslov szükséglet hierarchiája alapján tudjuk, hogy a fiziológiai jellegű igények után a biztonság az, mely az emberi szükségletek rangsorában második helyet foglalja el. A biztonság iránti igény általános, a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik és természetes emberi szükséglet is egyben. A biztonság, mint eredmény, helyzet, állapot, érték, folyamat és viszonyrendszer a társadalmi lét elengedhetetlen kelléke. A biztonság – mint a mindennapi emberi lét alapvető szüksége – ma már nagyon komplex, összetett fogalom, melybe nagyon sok tényező beletartozik. Úgy is mondhatjuk, hogy olyan alapvető egyéni, nemzeti és közösségi (szövetségi) érték, olyan állapot, vagy helyzet, amely a fenyegetések és a veszélyek tudatosan (hallgatólagosan) elfogadott, elviselt szintjén valósul meg. Alapját a külső fenyegetettségétől való

megbízható védelem, a (védendő, vagy védelmi) rendszer belső stabilitása, rendezettsége képezi. ¹ A Rendészettudományi szöveget vonatkozó részéből nagyon röviden az szűrhető ki, amelyet a (3.) változat takar; a biztonság lényegében a fizikai veszély hiánya, vagy az e veszéllyel szembeni védelem megvalósulása. A biztonságra már szinte un. biztonságipar létesült, amely kiszolgálja ezt a sokféle, sajátos ágazatot magába foglaló területet. Mindezekből az is kiderül, hogy a biztonság nem lehet állami, vagy hatósági monopólium, hanem „immateriális társadalmi össztermék”, amely érdekközelítés, egyeztetett cselekvés, tudatos kooperáció útján jön létre. A Magyarország Alaptörvényének nemzeti hitvallás része többek között ezt mondja: *„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jólét, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”*

A biztonságon belül külön is szólok a magánbiztonságról is.

A **magánbiztonság** a személy (jogi személy) a személyhez és a szellemi alkotásokhoz, a családi jogálláshoz, a tulajdon- és birtokjoghoz, a rendelkezési joghoz és a szerződéses szabadsághoz, valamint a személy jogos érdekeinek érvényesüléséhez fűződő polgári jogainak zavartalan megvalósulását biztosító állapot. Ma már – az állami tulajdonon alapuló gazdasági berendezkedéssel szemben - alapvetően a polgári jogban foglalt tulajdonjogi (dologi-jogi) normák határozzák meg az emberek (családok) mindennapi életvitelét, egymáshoz való viszonyukat, és végső soron a társadalmi berendezkedést is. A tulajdonjog meghatározó szerepe érvényesül alkotmányos berendezkedésünkben és a gazdasági rendszerben is. A magánbiztonság leglényegesebb fogalmi elemei a Magyarország Polgári Törvénykönyvéről szóló 2013. évi V. törvényből (a továbbiakban: Ptk.) adódnak. A magánbiztonság fogalmát meghatározó, lényeges fogalmi elemek tehát a következők: a személyhez és a szellemi alkotáshoz fűződő jogok, a családjog, a tulajdonjog, a magánterület védelme, a virtuális magánterek védelme, a kötelmi jog, a kötelmi jogot érintő szabványosítás és a fogyasztóvédelem, és a személyek és a jogi személyek jogos érdekeinek védelme.

A **közbiztonság** közösségi érték, a társadalom egészét érintő közösségi javak egyike. A jelzett fogalmi vita ellenére is megállapítható, hogy a közbiztonság lényegében olyan közállapotot jelent, amelybe szavatolt az állam, az egyén és a közösségek működése. Ehhez képest a magánbiztonság fogalmi elemei döntő mértékben a tulajdonjoghoz, és ezen keresztül a személy (jogi személy) jogainak és jogos érdekeinek zavartalanságáról alkotott célképzetet fejeznek ki.

Azt lehet állítani, hogy míg a közbiztonság fogalma főként – de nem kizárólagosan – a közjog, elsősorban a büntető- és a szabálysértési jog elemeire támaszkodik, a magánbiztonság döntően magánjogi vagy „magánjogias jellegű” életviszonyok foglalata.

A **vagyonvédelem** (szakmai értelemben) a megbízó vagyonának, vagyontárgyainak a gazdálkodás folyamatán kívül eső károsító cselekményektől vagy eseményektől történő fizikai, technikai védelmét jelenti. A vagyonvédelem céltudatos és folyamatos tevékenység, melynek célja, hogy valamilyen fenyegetettséget elhárítson, vagy legalább

¹ Rendészettudományi szöveget 2008, Budapest 330. old.

következményeinek hatásait csökkentse, az esemény bekövetkezése esetén tegye lehetővé a károk minimalizálását, a normális élet mielőbbi helyreállítását. Tárgya a birtokolt dolog, akár ingó, akár ingatlan (ideértve a dolog módjára hasznosítható természeti erőket, a pénzt és értékpapírt is). A vagyon védelme jelenti egyrészt a vagyontárgyak védelmét az eltulajdonítás, megrongálás, megsemmisülés ellen, másrészt jelenti a velük való ésszerű gazdálkodást és a gazdálkodásból eredhető veszteségek, károk elleni védelmet. A tárgyalt téma szempontjából a védelmi tevékenységének elsősorban a gazdálkodás folyamatán kívül eső károsító cselekmények és események elhárítása a feladata. A fogalom pontosítását ez esetben az általános védelmi módszerek teszik lehetővé. A vagyonvédelem, hasonlóan a személyvédelemhez, fizikai, technikai védelmet is jelent.

Személyvédelem, két, vagy több személy által – a veszélyeztetettség szintje, a közvetlen támadás jellege, vagy az adott helyzet függvényében – alkalmazott olyan biztosítási-, védelmi fogások, formációk összessége, amelyek bármely helyzetben és körülmények között a védendő személy zavartalan életvitelét, a közvetlen támadás elhárítását, a támadó semlegesítést, a megtámadott gyors biztonságba helyezését hivatottak szolgálni.

Adatvédelem

Ebben a tevékenységi körben nyilvánvaló, hogy a védelem alanyáról vagy tárgyról bizalmas, belső információk jutnak a tevékenységet végző vállalkozás tudomására már a szerződés megkötésekor, de a tevékenység folyamatában is, ezért alapvető az adatok védelmét biztosítani. Ennek érdekében: a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli a személy és vagyonőri, illetve magánnyomozói működése alatt és az annak megszűnését követő időszakban is, minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A megbízó és az érintett, saját adatait illetően a titoktartási kötelezettség alól felmentést adhat. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató, a harmadik személyről a szerződés teljesítése során jogszerűen tudomására jutott, a szerződés szerinti ügyben érintett személyes adatokról csak a megbízót tájékoztathatja, kivéve, ha bírósági vagy más hatósági eljárásban tanúként hallgatják meg.

A szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jogot csak e cél elérésével arányosan korlátozza.

A szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat kötelezően meg kell semmisíteni:

- a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülésekor azonnal,
- ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, haladéktalanul, legkésőbb a szerződés megszűnésekor.

Kivétel: az elektronikus megfigyelőrendszernek kép-, hang-, vagy kép- és hangrögzítést is lehetővé tevő formája segítségével rögzített adatokat, a rögzítés céljától és a felhasználás céljától függően 3, 30 vagy 60 napon belül kell megsemmisíteni.

Elektronikus beléptető rendszer által rögzített adatoknál: rendszeres belépés esetén a jogosultság megszűnésekor azonnal, eseti belépés esetén 24 órán belül kell az adatokat megsemmisíteni

1.3 Minden egyéb más kapcsolódó szakkifejezés

Az érték, kár, vagyoni hátrány mértéke:

- a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
- b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
- c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
- d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
- e) ötszázmillió forint felett különösen jelentős.

Bűncselekmény az a szándékos - vagy ha a törvény a gondatlanságot is bünteti – gondatlanságból elkövetett cselekmény, mely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény, büntetés kiszabását rendeli.

Betörésjelző rendszer

Vagyonvédelmi célból ingatlanon telepített, az illetéktelen behatolást elektronikusan vagy más módon (jellel, fényvel, illetve hangjelzéssel) jelző műszaki megoldás.

Birtokos, aki a dolgot magához veszi, a birtokot megszerzi, vagy akinek más módon a birtok hatalmába kerül.

Csomag, mindazon, az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt olyan tárgy, amely a benne elhelyezett dolgok szállítására, avagy azok szállításának megkönnyítésére szolgál, és amely alkalmas arra, hogy e dolgok a külső szemlélő elől — részben vagy egészben — elfedve maradjanak.

Csomag tartalmának, a járműben elhelyezett dolognak, a szállítmánynak bemutatása

Annak lehetővé tétele, hogy a személy- és vagyonőr megbizonyosodjon arról, hogy a csomagban, a járműben, a szállítmányban elhelyezett, a külső szemlélő elől egyébként rejtett dolgok között nincs olyan, amely az általa megakadályozandó jogsértő cselekményből származik, vagy amelynek a területre történő bevitele tilos.

Elektronikai vagyonvédelmi rendszer

Vagyonvédelmi célból a vállalászási szerződésben megjelölt ingatlanon telepítendő vagy telepített elektronikus jelző és képi megfigyelőrendszer, ideértve a térfelügyeleti rendszert, az elektronikus beléptető rendszert, a betörésjelző rendszert, a távfelügyeleti rendszert, az adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszert, továbbá az egyéb, jel és kép továbbítását vagy fény, illetve hang jelzését is lehetővé tevő elektronikus műszaki megoldást.

Erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

Fegyveres elkövetés

Fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál, vagy a bűncselekményt, az előbbiekre hasonlító utáztatásával fenyegetve követi el.

Felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

Fenyegetés, lényegében eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

A **helyszínbiztosítás** olyan céltudatos tevékenység, melynek alapvető feladata a bűncselekmények, vagy balesetek helyszínének változatlan állapotban való fenntartása annak érdekében, hogy a hatósági eljárás sikere biztosítható legyen. A személy és vagyonőr ez irányú tevékenysége a hatósági helyszíni szemle megkezdéséig a helyszín elváltoztatásának, illetőleg megváltoztatásának megakadályozására szolgál. Nem egyszerű őrzési feladat, hanem sokoldalú, aktív tevékenység.

Hivatalos személy a köztársasági elnök, az országgyűlési képviselő és a Magyarországon megválasztott európai parlamenti képviselő, az alkotmánybíró, a miniszterelnök, a miniszter, az államtitkár, a közigazgatási államtitkár, a helyettes államtitkár és a kormány megbízott, a bíró, az ügyész és a választott bíró, az alapvető jogok biztosa és helyettese, a közjegyző és a közjegyző-helyettese, az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes és a végrehajtói kézbesítésre felhatalmazott önálló bírósági végrehajtó jelölt, a helyi önkormányzati és a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület tagja, a Magyar Honvédség állományilletékes parancsnoka, és a hajó vagy a légi jármű parancsnoka, ha a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására jogosult, az Alkotmánybíróságnál, a Köztársasági Elnök Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál, a Magyar Nemzeti Banknál, az Állami Számvevőszéknél, bíróságnál, ügyészségnél, minisztériumnál, autonóm államigazgatási szervnél, kormányhivatalnál, központi hivatalnál, önálló szabályozó szervnél, rendvédelmi szervnél, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál, az Országgyűlési Őrségnél, fővárosi vagy megyei kormányhivatalnál, önkormányzati igazgatási szervnél, megyei intézményfenntartó központnál vagy köztestületnél közhatalmi feladatot ellátó vagy szolgálatot teljesítő személyek összessége, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetészerű működéséhez tartozik.

Jogos védelem

A jogosan védekező ekkor olyan közvetlenül fenyegető támadást hárít el, amelynek megakadályozására a bűnüldöző hatóságok lennének jogosultak és kötelesek. *Amennyiben a társadalom nem képes megvédeni egy adott helyzetben valakit, a jogtalan erőszakkal szemben, úgy biztosítja az önhatalmú védelem jogát. Ebben az esetben az állam erőszak monopóliuma közérdekből felfüggesztésre kerül. A jogos védelem nem egyenlő az önvédelem.*

Könnyű testi sértés

Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő. Elkövetője csak magánindítványra büntethető.

Közfeladatot ellátó személy a Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája, a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy, a polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenységének ellátása során, a nyilvántartásba vett egyház lelkésze, valamint az alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő, a jogi képviselő, a szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó, az egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetekben, az állami mentőszolgálat, valamint a mentésre feljogosított más szervezet tagja a mentéssel és betegszállítással összefüggésben, az önkéntes és a létesítményi tűzoltóság, valamint a tűzoltó-egyesület tagja a tűzoltási és műszaki mentési feladatainak ellátása során, a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára és tudományos kutatója, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenységének gyakorlása során, az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,) a hivatásos vadász a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében, a halászati őr a halászatról és a horgászatról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében, a közösségi közlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtói feladatot ellátó személy e tevékenysége során,) az egyetemes postai szolgáltatónál ügyfélkapcsolati feladatot ellátó személy e tevékenysége során.

A közfeladatot ellátó személyek hivatalos személynek nem minősülnek, azonban a közösség szempontjából kiemelten hasznos és értékkel bíró feladatot látnak el, ezért kiemelt és fokozott védelmük indokolt.

Közrend az állam, a társadalom jogilag szabályozott belső működési rendje, olyan helyzet, amikor az állami szervek működése a társadalom tagjainak mindennapi tevékenysége az Alaptörvény, a vonatkozó törvények és egyéb jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően, zavartalanul folyik.

Közterület a közhasználatra szolgáló minden olyan magán-, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető, ideértve a közterületnek a közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is. a közhasználatra szolgáló olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően mindenki korlátozás nélkül igénybe vehet.

Közveszély, olyan helyzet, amikor az elkövető magatartása, illetve valamely anyag, vagy energia, pusztító hatása következtében, egyedileg meg nem határozható, vagy

meghatározott, de nagyobb számú ember élete esetleg testi épsége, illetve jelentős értékű dolgok kerülnek veszélybe.

Közveszéllyel fenyegetés

Egy olyan veszélyhelyzet, amikor valaki a köznyugalom megzavarására alkalmas olyan valótlan tényt állít, híresztel, vagy azt a látszatot kelti, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget. (*Sajnos előfordul, hogy felelőtlen, lelkiismeretlen személyek mások életének, testi épségének fenyegetésével tréfálkoznak, esetleg nagy anyagi kárt okozó cselekmények elkövetését helyezik kilátásba (bombariadó, bombarobbantás).* Az ilyen magatartás akkor is büntetendő cselekmény, ha az illető nem tett semmit annak érdekében, hogy ígéretét valóra váltsa.

Lopás

Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. Itt rögtön fel is merül a következő súlyosbító körülmény akkor, amikor valakit/valakiket lopáson érnek. (*Csak kettőt had említsek. Az egyik a bünszövetségben a másik az üzletszerűen elkövetett lopás. A lopáson belül is vannak különbségek. El lehet követni kisebb értékre illetve nagyobb értékre is. Tehát ha kisebb értékre követik el a lopást bünszövetségben, az pl. már 2 év szabadságvesztéssel büntethető vétség.*)

Lőfegyver, minden olyan eszköz, amelynek csövéből gáz (lőporgáz, sűrített levegő, vagy más) hatására 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék lőhető ki.

Magánnyomozó, az a természetes személy, aki az ilyen jellegű vállalkozás keretei között a magánnyomozói tevékenységet személyesen végzi.

A **magánterület** fogalma a közterület fogalmi ellenpontjaként látszik levezethetőnek, bár nem állítható, hogy ez utóbbi ellentmondások nélkül uralná a jogrendet. Nemigen tudományos meghatározás az, hogy „minden, ami nem közterület”. A magánterület fogalmának meghatározása jogalkotási feladat lenne. Ma már alig dönthető el teljes bizonyossággal, hogy vajon egy magántulajdonban álló terület minden esetben magánterületnek számít-e (ezek pl. a bevásárlóközpontok, lakóparkok, sportstadionok, pihenési- és szórakozási célokat szolgáló létesítmények).

Magánterület közönség számára nyilvános része olyan magánterület, amely mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető, ideértve a közterület azon részét is, amelynek birtokába a személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatására megbízó valamely polgári jogi jogügylet, különösen bérleti vagy haszonbérleti jogviszony keretében jut, feltéve, ha

- a) a terület rész igénybevétele, használata a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató által őrzött magánterület nyilvános részén folyó tevékenységhez szervesen kapcsolódik, annak folyamatosságát, segítségét szolgálja, vagy
- b) a megbízó (megrendelő), avagy a magánterület nyilvános részét igénybe vevő közönség ingóságainak elhelyezésére szolgál.

Magánlakás

Nem állami,- közösségi tulajdonban lévő lakások, továbbá az ezekhez tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület összefoglaló megnevezése.

Mechanikai vagyoni védelmi rendszer

Vagyonvédelmi célból ingatlanon vagy gépjárművön telepítendő vagy telepített, emberi vagy elektronikus felügyeletet, illetve energia-utánpótlást nem igénylő vagyoni védelmi rendszer vagy egyéb műszaki megoldás

Nyilvános hely, a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely.

Rablás

Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, büntetést követ el.

Rendbontás

Az követi el ezt a jogsértést, aki nyilvános rendezvény szervezőjének vagy rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett jogszerű intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít. De ide tartozik az is, amikor valaki sportrendezvényen a létesítménynek a nézőktől vagy a nézők meghatározott csoportjától elzárt területére jogosulatlanul belép, ott tartózkodik, vagy e területre a sportrendezvény megtartását vagy mások testi épségét veszélyeztető tárgyat bedob.

Ruházat

Valamely személy testén viselt, illetőleg a helyszínen nála lévő, vagy közvetlen felügyelete alatt, illetőleg rendelkezésére álló ruhaneműk, csomag és tárgy (Lásd: csomag)

Súlyos testi sértés

Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntetést követi el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szabálysértés az a jogellenes cselekvésben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyeget.

Támadással közvetlenül fenyegető magatartás az a fajta fellépés, viselkedés, megnyilvánulás, amikor a támadó helyzetéből, magatartásából, a rendelkezésére álló eszközökből a megtámadott jogosan feltételezheti a támadás azonnali bekövetkezését alaposan feltételezhető a támadás, súlyos sérülés azonnali bekövetkezésének lehetősége.

Távfelügyeleti rendszer

Meghatározott területen elhelyezett vagy járműbe telepített elektronikai vagyoni védelmi rendszer, amely a szerződés keretei között, a jogsértő cselekmények megelőzése, megszakítása, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért jogsértő elfogása érdekében, elektromos úton — az érintett területre vagy járműre vonatkozó, a vagyoni védelem szempontjából jelentőséggel bíró információkat továbbít a védett területet vagy járművet folyamatosan figyelő vagyoni őrnök.

Testi épséget súlyosan veszélyeztető támadás az a fajta fellépés, viselkedés, megnyilvánulás, amikor a támadó helyzetéből, magatartásából, a rendelkezésére álló eszközökből alaposan feltételezhető a súlyos sérülés bekövetkezése.

Tettenérés

Jogsértő cselekmény elkövetésének közvetlen észlelése, ideértve a jogsértésnek elektronikus megfigyelőrendszer (térfigyelés) útján történő, az eseménnyel egyidejű észlelését is

Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás, vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek általi megszerzése, felhasználása az érintett jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy pénzügyi érdekeit sértené, veszélyeztetné, továbbá aminek a titokba tartása érdekében az ebben érdekelt a szükséges intézkedéseket megtette. (Nem minősül ennek az állami és a helyi önkormányzati költségvetés, valamint az európai uniós támogatás felhasználásának rendjére, mértékére vonatkozó adat, melynek megismerésére külön törvény vonatkozik.)

Vállalkozó, a magánnyomozói,- illetve személy,- és vagyoni védelmi tevékenységet folytató egyéni és társas vállalkozások összefoglaló megnevezése.

Végszükség

A végszükség olyan rendkívüli helyzetet takar, amikor az adott - egyébként jogellenes-cselekmény vagy nem veszélyes a társadalomra, hiszen alanya egy objektív vész helyzet következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében jár el, vagy pedig egy ilyen vész helyzet korlátozza a beszámítási képességét. A jogalkotó ilyen esetekben kizárja, vagy bizonyos esetekben korlátlanul enyhíti a büntethetőséget

2. Az objektumok, ezek biztonsága, védelmi,- őrzési rendszerük lényege, lehetőségei, összetevői

2.1 Az objektumokról

Az objektumok fogalma: objektumoknak általában a reálisan létező, az emberi érzékszervek által érzékelhető (látható, tapintható stb.) dolgokat, tárgyakat, létesítményeket nevezik.

De mik is tartoznak az objektumok körébe? Vagyonvédelmi szempontból az objektum több elemből álló komplex fogalom. Az előbbiekhöz tartoznak;

1.	2.	3.	4.	5.
épületek	bekerített terület	különbéféle műtárgyak	más vagyontárgyak	minden egyéb

Az objektumok védelmi szempontból lehetnek:

- adminisztratív, irodai jellegű objektumok: az államhatalmi, államigazgatási, kormányzati, önkormányzati szervek épületei (minisztériumok, polgármesteri hivatalok),
- vallási létesítmények (templomok stb.),
- fegyveres,- rendvédelmi szervek objektumai (laktanyák, raktárak, rendőrkapitányságok, börtönök, tűzoltólaktanyák stb.),
- energiaellátási objektumok (olajfinomítók, gáz-, elektromos elosztók, erőművek stb.),
- infrastrukturális és közszolgáltató objektumok (vízművek, vízvezetékek, távfűtőmű stb.),
- közlekedési létesítmények (repülőterek, vasútállomások, hidak, közlekedésbiztonsági berendezések, alul- és felüljárók stb.),
- táv- és hírközlő objektumok (rádió, tv létesítmények, adótornyok, telefonközpontok),
- termelő objektumok (üzemek, bányák, mezőgazdasági létesítmények stb.),
- raktározó objektumok (raktárak, telephelyek, lerakók, átrakodó helyek stb.),
- kereskedelmi objektumok (áruházak, üzletek, piacok stb.),
- pénzügyi létesítmények (bankok, pénzverdék, pénzváltó helyek stb.),
- kutató és tervező objektumok (kutató intézetek, kísérleti objektumok stb.),
- kulturális, szórakoztató és sportlétesítmények (múzeumok, stadionok, éttermek stb.),
- egészségügyi létesítmények (kórházak, gyógyszertárak stb.),
- politikai jellegű objektumok (politikai pártok, szervezetek épületei, létesítményei),
- egyéb szolgáltató objektumok,
- magán objektumok (magánlakás, családi ház stb.) egyéb.

Méreteik és kiterjedésük szerinti megkülönböztetés szerint lehetnek;

- több épületből, létesítményből álló, nagy területen elhelyezkedő, saját úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett vagy nem határolt,
- több épületből álló, belső úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett,
- egy épületből, épülettömbből álló, kerítéssel körülvett,

- egy, vagy több különálló épületből, épülettömbből álló, a közterülettel közvetlenül érintkező,
- egy épületből, épülettömbből álló, más épületekkel, közterülettel közvetlenül érintkező,
- épülettömbön belüli, egy vagy több épületrészből álló objektumok.

Az objektumba való belépési jogosultság szerint megkülönböztethetők:

- zárt objektumok, ahová csak meghatározott személyek, meghatározott jogosultsági rendben, és okmányokkal léphetnek be,
- nyílt (nyitott) objektumok, ahová bárki külön engedély nélkül beléphet,
- részben nyitott objektumok, amelynek meghatározott részére csak külön engedéllyel léphetnek be személyek.

Az objektumok vagyoni sajátosságaik szerint is különbözhetnek egymástól, aszerint, hogy milyen vagyontárgyak találhatóak az objektumban, milyen a veszélyeztetettségük, hogyan lehet azokat onnan elvinni, megrongálni vagy megsemmisíteni.

Lényegesebb tényezők:

- a vagyontárgyak értéke (pénz, értékpapír, ékszer, nemesfém, szórakoztató elektronikai árucikkek, stb.),
- a vagyontárgyak mérete, súlya, tömege (könnyen vagy nehezen szállítható tárgyak, kevés vagy sok darabszámú tárgy stb.),
- a vagyontárgyak veszélyessége (fegyver, robbanóanyag, sugárzó anyag, mérgező anyag stb.).

Az objektumok működési rendje szerint:

- az objektum munkarendje (folyamatos működésű vagy csak munkanapokon üzemel", egész nap, vagy csak egyes napszakokban működő),
- a munkakezdések és befejezések, műszakváltások időpontjai,
- a biztonsági személyzet munkarendje.

Az objektum személyzetének létszám és összetétele is fontos tényező, e tekintetben lényeges lehet:

- a foglalkoztatott személyzet létszáma,
- a létszám fluktuációja,
- a dolgozók ellenőrizhetősége,
- a bejáró külső személyek száma, ellenőrizhetősége,
- a személyzet szakképzettség szerinti megoszlása stb.

Az objektumok őrzését és védelmét végző szervek szerint megkülönböztethetők:

- rendvédelmi szervek által őrzött objektumok,
- a Fegyveres Biztonsági Őrség által őrzött objektumok
- vállalkozás keretében őrzött objektumok.

Az objektumok védelmének kialakítása során figyelembe kell venni; az alábbi tényezőket;

a.) Lakott területen belüli objektumok esetében szükséges figyelembe venni:

- a település jellegét (nagyváros, kisváros, falu, major stb.),
- az objektum településen belüli elhelyezkedését (központban, periférián, sűrűn vagy ritkán beépített területen stb.),
- az objektum környezetében lévő épületeket, létesítményeket (közelebbi, távolabbi, magas, alacsony, veszélyes üzem stb.),
- a közlekedés jellegét, az úthálózatot (megközelíthetőség, forgalmas vagy gyérforgalmú terület, tömegközlekedési járatok, megállók pályaudvarok stb.).

b.) Lakott területen kívüli objektumok esetén szükséges figyelembe venni:

- a lakott területektől való távolságot,

- a terep jellegét (sík, dombos, hegyes, stb.),
- a környék vízhálózatát (folyó, tó közelsége stb.),
- az út- és vasúthálózatot, a megközelíthetőséget,
- az objektum környékének növényzetét (erdő, mező, alacsony, vagy magas növényzet stb.).

c.) Építészeti adottságaik szerinti megkülönböztetés során célszerű figyelembe venni:

- az épület méretét (földszintes, emeletes, liftek lépcsőházak, az épület szélessége, hosszúsága, egyéb kiterjedése stb.),
- az épület anyagát, szerkezetét (kis-, nagyszilárdságú, könnyűszerkezetes stb.),
- az ajtók ablakok, erkélyek, egyéb nyílászárók elhelyezkedését és méreteit,
- az építészeti jellegzetességeket (párkányok, átjárók, függőfolyosók stb.),
- az esőcsatornák, villámhárítók, antennakábelek és egyéb vezetékcsonnák elhelyezkedését,
- a közművek csatlakozását (csatorna- és vízhálózat, gáz és elektromos elosztók stb.).

d,) Védelmi szempontból lényeges tényezők:

- az objektum munkarendje (folyamatos, időszakos, hivatali, ügyeleti, egyéb),
- a munka (tevékenység) kezdése és befejezése (műszakváltás stb.),
- a foglalkoztatott személyzet létszáma,
- a létszám fluktuációja, változásai,
- a ki-, belépők, bent tartózkodók ellenőrizhetősége,
- a személyzet szakképzettsége, munkaköri sajátosságai stb.

2.2 Az objektumbiztonság

Az objektumok biztonsága a biztonság olyan állapota, ahol az emberek és az anyagi javak, a legnagyobb zavartalanságban vannak, azaz az itt végzett tevékenység zavarmentessége biztosított. A veszéllyel minden esetben számolnunk kell. A legbiztonságosabb működésnél is sérülhet a biztonság. Az objektumokat különböző emberi magatartások, valamint természeti események, körülmények sérthetik, vagy veszélyeztethetik. Ezeket a szakirodalom általánosan rendkívüli eseménynek nevezi.

Az objektumokat súlyosan veszélyeztető eseményeket természeti és civilizációs katasztrófáknak hívjuk. A természeti katasztrófák az emberi cselekvéstől függetlenül következnek be. Ezek lehetnek: tűzvész, árvíz, vihar, szélvihar, földrengés, villámcsapás.

A civilizációs katasztrófák nem állnak minden emberi magatartástól függetlenül. Lehet, hogy éppen az ember a kiváltó ok (mely lehet szándékos, vagy gondatlan magatartás), de az is előfordul, hogy az emberi tevékenység jelen van, de közvetlen összefüggés nem mutatható ki, pl. anyagszerkezet meghibásodása egy hőerőműnél vezethet katasztrófhhoz.

Az objektumok biztonságát sértő vagy veszélyeztető események és cselekmények

A biztonság vonatkozásában minden emberi magatartás fontos, de a veszélyességét tekintve a szándékos, jogsértő cselekmények talán a legfontosabbak. Ezek megelőzése, megakadályozása illetve felderítése a szervezet és a biztonsági részleg kiemelkedő feladata. Ezek lehetnek: terrorcselekmények, robbantás, emberölés és más személy elleni bűncselekmények, lopás, rongálás és más vagyon elleni cselekmények, stb. A szándékos jogsértő cselekmények igen változatosak lehetnek, az előbbi felsorolás csak egy szűk keresztmetszetet ad. A cselekmények sok esetben nem csak egy tevékenységre szorítkoznak, hanem legtöbbször azokból több is jelen lehet. A végrehajtás eszközei is igen sokfélék lehetnek. Ez legtöbb esetben függ a cselekmény jellegétől, a környezettől. Az

előre kitervelt cselekmények esetében az eszközök is jobbak, bizonyos esetben elállításuk igen komoly szakértelmet igényel. (Pl. páncélszekrény kinyitása.)

Másik esetben a spontán elkövetésénél a helyszínen talált eszköz (pl. tégladarab) is elegendő az elkövetés végrehajtásához. (Ezért fontos, hogy egy objektum külső területén a járőrszolgálat ezeket az elkövetéshez felhasználható tárgyakat felderítse. Pl. egy hordó nem tűnik „veszélyes”, betöréshez felhasználható eszköznek. Ugyanakkor ez jól alkalmazható arra, hogy rajta keresztül átmásszon a betörő a kerítésen.)

Az elkövetői kör lehet: belső személy (saját munkatárs), vagy külső személy, de itt is gyakran előfordul ezek kombinációja. (pl. belső személy által kapott információk alapján külső személy hajtja végre a bűncselekményt.)

A végrehajtás lehet: jól megszervezett, előre kitervelt, de sok esetben a spontán jellegű végrehajtás is előfordul.

Veszélyességét tekintve általában az előre megtervezett cselekmények jelentik a legnagyobb gondot.

Mindezekre tekintettel az objektumokat őrizni, védeni szükséges!!

2.3 Az objektumőrzés

Az objektumőrzés olyan biztonsági személyzettel, mechanikai- és technikai eszközökkel, illetve ezek kombinációival végzett tudatos tevékenység, amely fő feladatául megelőzi, megakadályozza az objektum biztonságát veszélyeztető cselekményeket.

Az objektumőrzés alatt állandó, folyamatos tevékenységet kell érteni. Ez az állandó jelenlét talán a legfontosabb, hiszen ez önmagában megelőző jellegű tevékenység.

Az objektumőrzés többféle módon végezhető. A legelterjedtebb:

élőerővel, mechanikai- és technikai eszközökkel, őrző-védő kutyákkal megszervezett őrzés, de leginkább ezek kombinációja kerül alkalmazásra.

Mit foglal magába az őrzés?

- a folyamatos figyelést
- a történésekre vonatkozó gyors jogszerű, szakszerű reagálást
- a ki,- és beléptetés, szállítás ellenőrzését
- az ügyfelek pontos, udvarias eligazítását, felvilágosítását
- rendkívüli események bekövetkezése esetén a vonatkozó előzetes intézkedések gyors megtételét
- a személyek, értékek őrzését, védelmét, kísérését
- a vonatkozó biztonságtechnikai eszközök kezelését
- a dokumentálás szabályszerű teljesítését.

Az objektumőrzés formái;

Az objektumőrzésnek három formája alakult ki:

- a pontőrzés,
- a körkörös őrzés,
- a terület, illetve kombinált őrzés.

A pontőrzés az objektumok veszélyeztetettsége szempontjából kiemelt fontosságú helyének, illetve területének biztosítása. Ilyen történhet például adott objektum bejáratánál vagy esetleg pénztáránál. A pontőrzés jellege, hogy ez a tevékenység az objektum nem minden területére, hanem annak egy vagy több, de nem a teljes egészére

terjed ki. Ennek biztonsági és anyagi okai vannak. Ha elegendő az objektum egy-egy pontjának a védelme, így a megfelelő biztonság kevesebb emberrel is biztosítható.

A körkörös őrzés az objektum hézagmentes külső őrzését biztosítja. Csak nagyobb létszámmal lehet megoldani. Ki lehet egészíteni technikai eszközökkel, esetleg őrző-védő kutyák alkalmazásával. Ez az őrzés az objektum belső területére nem vonatkozik.

A terület, illetve kombinált őrzés a pontőrzés és a körkörös őrzés együttes alkalmazását jelenti. Csak indokolt esetben célszerű alkalmazni, mivel nagy a költségigénye!
Az őrzés-védelem szempontjából az objektumok köre természetesen szűkebb, hisz lehetőség, de szükség sincs valamennyi objektum őrzésére, védelmére.

2.4 Az objektumvédelem

Az objektumvédelem fogalma

Az előzőek figyelembe vételével, az objektumvédelem az objektumban tartózkodó személyek és a vagyon biztonságát, valamint az objektumon belül folytatott tevékenység zavartalan működését sértő, vagy közvetlenül veszélyeztető magatartások elleni szervezeti, működési és technikai intézkedések összessége.

Az objektumvédelem rendszere;

Egyes objektumokat a jog különös védelmi igénnyel ruház fel, és azok őrzését törvényi szinten szabályozza. Így például fegyveres biztonsági őrrel kell védeni az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt is, ha a közbiztonság vagy a nemzeti vagyon védelme érdekében indokolt.

Az objektumokban objektum védelmi rendszert is ki kell alakítani. A védelmi rendszerhez az őrzéshez hasonlóan előerős védelmet, technikai eszközöket (mechanikai, elektronikai), valamint védelmi rendszabályokat kell hozzáilleszteni.

Az objektumi védelmi rendszabályok - tekintettel arra, hogy ennek során feltételezett események, bekövetkezésével számolnak – csak terv formájában készülhetnek el. A tervező munka megkezdése előtt először fel kell mérni, hogy az objektumot, milyen támadó cselekmények veszélyeztethetik. Ezt követően ki lehet dolgozni, hogy a különféle támadó cselekmények ellen milyen védelmi feladatokat kell elvégezni és ezekhez milyen erők és eszközök szükségesek.

Amikor a veszély közvetlenül jelentkezik az objektumőrzés objektumvédelmének alakul át. Az őrzési feladatokat továbbra is el kell látni, ugyanakkor újabb feladatok ún. védelmi feladatok is jelentkeznek, illetve az előbbieket kerülnek magasabb szintű teljesítésre.

A főbb objektumvédelmi feladatok a következők:

- a bekövetkezett támadó cselekmények felszámolása, illetve folytatásának megakadályozása,
- a védelemben részt vevő hatóságok, szervezetek érkezéséig az objektum biztonságának fenntartása, illetve a további veszély lehetőség szerinti elhárítása.

Az előzőek figyelembe vételével, az **objektumvédelem** az objektumban tartózkodó személyek és a vagyon biztonságát, valamint az objektumon belül folytatott tevékenység zavartalan működését sértő, vagy közvetlenül veszélyeztető magatartások ellen szervezeti, működési és technikai intézkedések összessége.

2.5 Az őrzés és védelem viszonya, kapcsolata

Az őrzés és a védelem biztonsági értelemben egymással szorosan összefüggő, ugyanakkor két különböző dolog. Az őrzés egy megelőző állapot, a különböző cselekmények, veszélyek bekövetkezésének a megelőzésére irányul, míg a védelem a már bekövetkezett veszély nemkívánatos hatásainak kivédése, csökkentése. Az őrzési és a védelmi rendszer tehát egymásra épül. Addig, amíg az őrzés a „rendes” állapot, addig a védelmi rendszer rendkívüli állapotnak tekinthető.

Az őrzés és védelem szempontjából tehát **objektumok**nak nevezzük azokat a létesítményeket, épületeket, járműveket, tárgyakat és egyéb dolgokat, amelyeket valamely veszélyeztetettségük miatt őrizni és védeni szükséges.

3. A vagyonsvédelem lényege, kapcsolódása az objektumvédelemhez

Mi is a vagyonsvédelem, birtokvédelem lényege?

Mielőtt szó esne a vagyons védelméről, előbb nézzük meg mit is értünk a **vagyon** kifejezés alatt?! (Az előző oktatási kérdésben ez tudatosan maradt ki!)

Nagyon sokan a vagyon fogalmát leegyszerűsítik a fizikai javakra, épületekre, gépekre, készpénzre, ékszerekre és további úgynevezett "klasszikus" érték tárgyra. A vagyons szó nyelvileg a van/lenni ige archaikus formájából eredve alakult ki. A Bibliát forgatva gyakran találkozhatunk a vagyons kifejezéssel ebben az archaikus formájában.

A vagyonvédelem kifejezést ilyen összefüggésben nem lehet csupán pénzügyi és materiális javak megvédésére leegyszerűsítve használni. Legfőbb vagyonsunk tehát a létezésünk öröme és biztonsága. Aki átélte már betörést, az pontosan tudja, hogy az intim szféra feldúlása sokkal fájdalmasabb, mint a közvetlen okozott anyagi kár.

Legfőbb vagyonsunk a létezésünk, ezen belül is a biztonságos létezésünk. Mit ér a luxusautó, a pazar családi ház, ha a tulajdonos súlyos beteg? Mit ér a felhalmozott családi vagyons, ha nem kellő körültekintéssel alakítják ki a védelmi rendszert, és hosszú évek kemény munkájának eredménye ebek harmincadára jut.

Mit ér a vállalat eszköz állománya, pazar székháza, ha a management egyes tagjai nem korrekten "játszanak", lerombolják a céges morált, illetve nincs a vállalatnak jövő képe, és piacképes terméke. Manapság az információ is jelentősen felértékelődik. Akik képesek feltörni a vállalati informatikai rendszereket, elképesztő károkat tudnak okozni. A zsákmány attitűddel "dolgozó" cégvezetés előbb-utóbb lerabolja a céget, és ebben a legprofibb vagyonsvédelmi rendszerek sem képesek megakadályozni őket. Mindezzel csupán arra kívánok utalni, hogy a vagyonsvédelem lényegesen összetettebb jelentéssel bír, mint a fizikai javaink és pénzeszközök oltalmazása.

Biztonsági tudatosság nélkül sem a magán-, sem pedig a vállalati vagyons nem óvható meg kellő hatékonysággal. Nem sokat ér a professzionális riasztó rendszer, ha egyébiránt a családfő pontosan tájékoztatja népes ismerősi körét szinte minden lépéséről, (lakás belsejében készített-, illetve nyaralási fotók) a közösségi médiában. A vállalatoknál sem garantálhat tökéletes biztonságot egyetlen szolgáltató cég sem, ha mindeközben az alkalmazottak folyamatosan rommá törnek a céges autókat, és minden releváns és kényes

adathoz hozzáférnek, és le is töltik "magán céljaikra". A vállalati belső mutyikat sem egyszerű hagyományos vagyonvédelmi megközelítéssel feltárni, főleg, ha a vállalati vezetőség sem túlzottan "lelkes" ilyen belső ügyek feltárását illetően.

A modern piacgazdaságban a tulajdon védelme a tulajdonos és az állam együttes feladata. Az állami rendészeti szervek feladata nyilvánvalóan az, hogy veszélyelhárító jelenlétükkel, szükség esetén erőhatalommal védelmet nyújtsanak a magántulajdonra irányuló bűnös támadások megelőzéséhez, illetve megakadályozásához, továbbá hogy a vagyon elleni bűncselekmények elkövetőit derítsék fel.

A Rendőrség a vagyon elleni bűncselekmények megelőzése céljából több más mellett bűnmegelőzési feladatokat hajt végre. A vagyon elleni bűnözés megelőzése érdekében folytatott rendőri tevékenység egyik súlypontja a veszélymegelőző, illetve az azt elhárító rendőri jelenlét, amely e téren a látható Rendőrség biztosításának törekvéseiben fejeződik ki. A rendőri jelenlét bűnmegelőző hatása elsősorban a közterületen elkövetett, vagyon elleni bűncselekmények megelőzésében lehet hatásos. Közismert, hogy a bűncselekmények felderítésének eredményessége nagyrészt a Rendőrség reagáló képességének függvénye

Hosszú évek tapasztalatai azt jelzik, hogy a vagyon elleni bűncselekmények körében a *megelőző, veszélyelhárító jelenlét nem feltétlenül csak a Rendőrség által megvalósítható* feladat. A Rendőrség jelenléte valójában a tulajdonos érdekkörében ellátható feladatokat helyettesíti. Emellett azonban a tulajdonosnak is kötelezettsége értékeinek védelme. A magánvagyonok gyarapodása kiterjedt biztonsági piacot hozott létre, amelyben a vagyonvédelem szolgáltatásként vásárolható meg. A polgárok személyi tulajdonának (lakásának, gépjárművének stb.), a vállalkozói tulajdon, sőt az állami, illetve önkormányzati tulajdon megelőző, veszélyelhárító védelme a rendőri bűnmegelőzés mellett tehát a tulajdonos vagy a megbízásából tevékenykedő szolgáltatók feladata is. Erre vállalkoznak a személy-, és vagyonvédelemért dolgozó személyek, társaságok. Jelenleg hözávétőlegesen 7.250 egyéni vállalkozó, 88.350 igazolvánnyal rendelkező (nem egyéni vállalkozó), valamint 3.000 cég végez személy- és vagyonvédelmi tevékenységet, illetve magánnyomozást.

Az SzVMt. alapján a Rendőrség működési engedély és igazolvány kiadása, illetve a tevékenység figyelemmel kísérése révén szűk körű jogosítványokkal ellenőrzi a magánbiztonsági vállalkozásokat. Az ilyen módon folytatott ellenőrző tevékenység nem helyettesítheti a szükséges hatósági felügyeletet és nem alkalmas arra sem, hogy a vállalkozói és a biztonsági érdek között kialakult egyensúlytalan területet kiegyenlítse. A Rendőrség már csak azért is korlátozottan alkalmas a szükséges felügyeleti feladatok ellátására, mert a szervezet, illetve annak tagjai a szabadidőben végzett szolgáltatások teljesítése révén érdekeltek lehetnek e profitorientált versenyipiaci tevékenységben.

A vagyonvédelem fókuszában mindig is az emberi élet megóvása áll!

A legmodernebb bank biztonsági berendezések tervezése során is az első számú szempont az emberéletek megóvása! De minden más üzleti szegmensben is az emberi élet megóvása az első számú prioritás.

A vagyonvédelem második fő funkciója a biztonságos, nyugodt létezés feltételeinek megoldása. Az előző példánál maradva, egy bank biztonsági rendszernek nem arra kell irányulnia, hogy a fegyveres biztonsági őr a bankrablót lefegyverezze, hanem arra, hogy egyáltalán a fegyveres támadás be se következhesse. Egy lakás riasztó rendszernek nem az a funkciója, hogy hajnali három órakor jelezze, valaki már bent tartózkodik a dolgozó szobánkban. A hatékony rendszerek legfőbb funkciója, a megelőzés. A riasztó rendszer optimálisan akkor ad jelzést, amikor a betörő még az otthonunkon kívül tartózkodik, de már egyértelmű a szándéka. A személyvédelmi feladatok ellátása során sem az a dolguk az illetékeseknek, hogy a potenciális támadóval közelharcot vívjanak, hanem az, hogy a védett személyt a kritikus helyzetektől megóvják, indokolt esetben elmenekítsék. A professzionális vagyonvédelemnek tehát elsődlegesen megelőzésre kell törekednie. Egy vállalati vagyonvédelmi rendszer optimális esetben úgy működik, hogy nincsenek anyagi veszteségek, öltözői lopások, kellemetlen gyanakvó légkör. A munkavállalók a legkisebb és legudvariasabb ellenőrzéseknek vannak kitéve beléptetéskor, illetve kiléptetéskor. A céges eszközök használata, illetve a belső működési rendszer is minden esetleges visszaélést eleve kiiktat.

A vagyonvédelem alap funkciója a vállalatot, illetve magánszemélyt érintő külső és belső hatások/ kockázatok folyamatos *elemzése*, és a *kockázatok folyamatos csökkentése*. Rapid gyorsasággal változó világunkban ez aztán a komoly kihívás. Nem elég ugyanis a múltban megtörtént kockázatokat elemezni. A legújabb - sőt a jövőben bekövetkezhető - kockázatokra is fel kell készülni. Komoly szakember soha sem garantálhat tökéletes biztonságot! Aki tökéletes és 100%-os biztonságot garantál, az vagy dilettáns, vagy egyszerűen hazudik!

A vagyonvédelem akkor hatékony, ha alapvetően preventív módon van megszervezve.

Minden személy és vállalat háromféle módon reagálhat a külső körülményekre. Passzívan, aktívan és proaktívan. Nem kérdés, hogy a sikeres emberek és vállalatok (sőt országok) proaktívan reagálnak az őket érő hatásokra. Általános tapasztalat, hogy minél később reagál egy személy vagy szervezet, annál komolyabb kockázatokkal kell szembenéznie.

A nem vállalkozói (személyes, illetve családi szükségleteket kielégítő) tulajdon védelme körében az állam kötelezettsége az, hogy – amennyiben a tulajdonos úgy dönt, hogy a tulajdonában lévő dolgot nem maga őrzi, illetve védi – jogszabályok, és állami felügyelet révén gondoskodik a vagyonvédelemre irányuló privát szolgáltatások normásításáról. E feladatnak leginkább a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (SzVM tv.), valamint ennek végrehajtási rendelete tesz eleget. A nem vállalkozói vagyonok őrzésére viszonylag ritkán veszik igénybe a biztonsági piac szolgáltatásait. Ezzel szemben növekvő kereslet mutatkozik technikai védelem iránt. A vagyonvédelmi technikai eszközök megfelelőségét ez idő szerint a tulajdonos és a biztosító között létrejövő szerződési feltételek garantálják.

A kisvállalkozások megelőző tulajdonvédelme a legtöbb vonatkozásban megegyezik a személyes és családi szükségleteket kielégítő vagyonvédelem ismertett módjával. Emellett azonban a technikai vagyonvédelem terén egyes tulajdonok védelme vonatkozásában számottevő differenciák is felfedezhetők. Ilyenek például a pénzügyi szolgáltatásokat végző kisebb szervezetek, a pénzváltók, a szerencsejátékokat üzemeltetők, az üzemanyagotöltő állomások, az éjszakai órákban is nyitva tartó kereskedelmi egységek, a gyógyszertárak stb.

E tulajdonvédelmi körben elsősorban a technikai védelem megfelelő szintjének van jelentősége, és a hatékonyabb védelem érdekében a védelmi eszközök megfelelőségének következetesebb biztosítása látszik szükségesnek.

A vállalkozói tulajdonvédelem elsősorban a vagyonvédelmi szolgáltatások útján történik.

Nem mindenütt megoldott az önkormányzati vagyon védelme sem. Bár erre ma már széles jogszabályi lehetőségei volnának az önkormányzatoknak. (Lásd; 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, továbbá a 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról. /*Csak beszúrásként említem, hogy hazánkban nagyon hozzávetőlegesen; 2.100 fő fegyveres biztonsági őr, 880 fő mezőgazdasági őr, 3.600 fő hivatásos vadász, 1.943 fő erdész (az erdész szakszemélyzet tagja), 3.800 fő halászati őr, valamint 190 természetvédelmi őr dolgozik.*/

Az illetékes helyi önkormányzat jegyzője kezdeményezhetné az *előbb érintett* rendészeti feladatokat ellátók alkalmazását, de ennek anyagi feltételei azonban gyakran hiányoznak. Ugyanakkor az önkormányzati intézményként működő bölcsődék, óvodák és iskolák, továbbá egészségügyi intézmények működésének közbiztonsági kockázatai is nyilvánvalóak. A közterület-felügyeletről szóló - a 2012. évi XXXI. törvénnyel módosított -1999. évi LXIII. törvény alapján működő közterület-felügyelet feladatkörükben közreműködhetnek az önkormányzati vagyon védelmében, de mennek költségvetési feltételei az önkormányzatok többségénél nem állnak rendelkezésre.

A gazdasági fejlődés a tulajdonviszonyok átalakulása, megbontotta a közterület korábban szilárdnak hitt fogalmát és ezzel együtt elmosta a köz- és a magánbiztonság védelmének határait.

A magánjog, – anélkül, hogy annak fogalmát pontosan leírná – a magánterület védelmét a tulajdon- illetve a birtokvédelem, illetve az azokhoz kapcsolódó közjogi szabályok körében törekszik megoldani.

A vagyon,- birtokvédelemnek három fajtáját ismeri el a jog

- ❖ A jogos önhatalmat
- ❖ A hatósági úton,
- ❖ illetőleg bíróság útján érvényesített birtokvédelmi eljárást.

Az önhatalom gyakorlása történhet

- ❖ Saját testi erővel
- ❖ Maga által használt eszközzel
- ❖ Mechanikai, elektronikai vagy komplex eszközökkel
- ❖ Állatok, tipikusan kutya alkalmazásával
- ❖ Más személy felkérésével

3.2 A vagyonvédelem alrendszerei, elemei

A vagyonvédelem alrendszerei mechanikai, elektronikai, és élő erőből állnak. Nagyon sokan elfeledkeznek azonban a legfontosabb alrendszerről, a vagyonvédelmi tudásbázisról és szakértői képességről. Az első három alrendszert akkor lehet hatékony és komplex rendszerré gyúrni, ha a vagyonvédelmi know-how, jól felkészült vagyonvédelmi szakemberek állnak rendelkezésre.

A biztonság rendszere alapvetően három elemből áll:

- a biztonsági rendszabályok,
- a biztonsági személyzet,
- a biztonság tárgyi eszközei.

Ezek közül most csak a rendszabályokat érintjük, de ez semmi esetre sem kisebbíti a másik kettő jelentőségét!

A biztonsági rendszabályok

A biztonsági rendszabályok olyan előírások, amelyek az objektum biztonságos működését szabályozzák. A biztonsági rendszabályok egy része jogszabályok formájában jelenik meg, míg másik részét az ún. egyéb normák, belső utasítások alkotják.

Ezek a szabályok, előírások a hatálya alá tartozó személyekre vonatkozóan kötelező érvényűek.

A legáltalánosabb biztonsági rendszabályok például:

- személyek be- és kiléptetésének, valamint a bent tartózkodás rendje,
- járművek, szállítmányok be- és kilépésének rendje,
- anyagok, eszközök be- és kivitelének rendje,
- az objektum őrzésének rendje,
- adat- és titokvédelmi szabályok,
- a belső mozgás, és helyiségekben való tartózkodás rendje,
- a helyiségek nyitásának és zárásának rendje,
- a tűz-, munka-, és polgári védelmi szabályok,
- egyéb biztonsági rendszabályok.

Természetesen több szempontú csoportosítás is elképzelhető, ezt a védelem megszervezésének célja határozza meg.

4. Szolgálati formák, szolgálati követelmények, személy- és vagyonőr kötelezettségei

Az Alaptörvény Szabadság és fellelőség című részének II. cikkelye kimondja, „minden embernek joga van az élethez”, míg a IV. pedig „minden embernek joga van a szabadsághoz a személyi biztonsághoz”.

A másik dolog, amit megemlítek az, hogy az erőszak pedig állami monopólium.

Az állami,- és magán jelegű rendészeti,- rendvédelmi,- biztonságvédelmi szervek funkcionálása, intézkedési jogosultságai, kényszerítő eljárásai szoros kapcsolatban vannak az emberi jogokkal. Ezen belül is, különösen az élethez,- a szabadsághoz-biztonsághoz,- a magánszféra tiszteletbe tartásához valamint a tulajdonhoz való jogokkal. Az itt szereplő emberi jogokat nemcsak az erre hivatott állami rendészeti szervek tagjainak,- hanem a magánbiztonság területén funkcionáló munkatársaknak is maximálisan be kell tartaniuk fellépéseik során.

4.1 Szolgálati formák

A személy vagyonvédelmi tevékenység – mint már korábban érintettem - **öt szakmai területet** foglal magába. Ehhez igazodó a szolgálati formák jellege is! Így tehát beszélhetünk;

- járőr (helyszíni, kivonuló, kísérő)
- objektumőr,-
- személyőr,-
- porta,- (személy és/vagy áruforgalmi)
- rendezvénybiztosító,-
- technikai megfigyelői,-
- recepciószolgálatról.

4.2 Általános szolgálati követelmények

Az SzVM tv. hatálya alá tartozó tevékenységek (ideértve a magánnyomozói tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzését csak az arra jogosító, érvényes igazolvány birtokában lehet megkezdeni. A feladatellátás időtartama alatt az igazolványt a szolgálatot ellátónak magánál kell tartania.

Nem szükséges ugyanakkor igazolvány az elektronikai vagyonvédelmi rendszer telepítésére, szerelésére irányuló hálózatépítéssel összefüggő segédmunkához, amennyiben a hálózatépítés helyén jelen van a munkát irányító, igazolvánnyal rendelkező személy.

Az igazolványt kiadományozó rendőrség azt bizonyos, meghatározott **esetekben** jogosult haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül visszavonni, bevonni, elvenni. A rendőrség haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül az igazolványt

1. **visszavonja**, ha kiadásának személyi feltételei már nem állnak fenn,
2. időlegesen, hat hónapra **bevonja**, ha az igazolvány jogosultja SzVM tv-ben foglalt szabályokat **súlyosan megsértette**,
3. a birtokos ellen indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig **bevonja**, ha a kiadásra vonatkozó **feltételek már nem állnak fenn**.

Ha a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet személyesen folytató személyt kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő **szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érik**, a rendőr az igazolványt a helyszínen átvételi elismervény ellenében **elveszi**.

A **rendőrség felügyeleti bírsággal** sújthatja azt,

- aki a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet (ideértve a magánnyomozó tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzésre jogosító igazolvány nélkül végzi,
- aki az SzVM tv-ben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegi,
- a vállalkozást, amely az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet jogosulatlanul végzi,
- a vállalkozást, amely a tevékenységre vonatkozó, törvényi előírásokat ismételtelen vagy súlyosan megsérti.

Nincs helye felügyeleti bírság kiszabásának, ha a cselekmény elkövetése óta két év eltelt

4.3 A személy- és vagyonőr kötelezettségei

Az SzVM tv-ben a személy- és vagyonvédelmi, tervező-szerelő, illetve magánnyomozói tevékenységet folytató kötelezettségei az alábbiak szerint kerül megfogalmazásra:

1. szerződéskötési kötelezettség, amelyet írásba kell foglalni;
2. vállalkozások nyilvántartás vezetési kötelezettsége a szerződésekről;
3. vagyonőrzési feladatokat ellátó személy formaruha viselési kötelezettsége;
4. adatváltozás bejelentési kötelezettség;
5. foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség;
6. adatvédelmi kötelezettség;
7. a felhatalmazás, a jogosultság igazolásának kötelezettsége.

1. Szerződéskötési kötelezettség, írásbeliség

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás a szerződés teljesítése érdekében további vállalkozással kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére eredetileg megbízást adó előzetes hozzájárulásával köthet szerződést. Az alvállalkozó a szerződés teljesítése érdekében további alvállalkozóval nem köthet szerződést.

2. Nyilvántartás vezetési kötelezettség

A vállalkozásnak a **naplóban** kell nyilvántartást vezetnie a **szerződésekről**. A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani:

- a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét,
- a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét,

- az egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

A naplót az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig meg kell őrizni.

3. Formaruha viselési kötelezettség

Közterületen vagy nyilvános helyen ingatlant, vagy ingóságot őrző vagyonőrzési feladatokat ellátó személynek **minden esetben formaruhát kell viselnie**, amelyen fel kell tüntetni

- annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá
- a személy- és vagyonőr nevét és
- a „személy- és vagyonőr” megjelölést.

Amennyiben a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgálatot, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.

Közterületen vagy nyilvános helyen végzett tevékenység esetén az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy szerelő esetében – formaruha hiányában –

- a vállalkozás nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, valamint
- az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy elektronikai vagyonvédelmi rendszert szerelő elnevezést kitűzőn kell megjeleníteni.

Feladatainak ellátása során a személy- és vagyonőrök nem használhatnak a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést. Ez a szabály nem vonatkozik az önkéntes tartalékos a Magyar Honvédség objektumai őrzésével kapcsolatos személy- és vagyonvédelmi tevékenységére.

4. Adatváltozás bejelentési kötelezettség

Az igazolvánnyal rendelkező személy az igazolvány adataiban, kiadásának feltételeiben bekövetkezett változást a változástól számított **nyolc napon belül** köteles bejelenteni a **rendőrségnek**.

5. Titoktartási kötelezettség

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli tevékenységének végzése alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.

A titoktartási kötelezettség alól törvényi előírás, valamint – saját adatait érintően – a megbízó és a megbízott adhat felmentést.

A szerződés teljesítése során kívülálló harmadik személyről jogszerűen tudomására jutott, a szerződés szerinti ügyben érintett személyes adatokról csak a megbízottat tájékoztathatja, kivéve, ha bírósági vagy más hatósági eljárásban tanúként hallgatják meg.

6. Adatvédelmi kötelezettség

Az SzVM tv hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat a szerződés szerint csak olyan felhasználási célból kezelhet, amely törvényben védett érdek biztosítására szolgál, illetve csak olyan módon kezelhet, amely e célok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges mértékű és az információs önrendelkezési jog e cél elérésével arányos korlátozásával jár.

5. A személy- és vagyonőr jogosultságai, lehetséges intézkedései, ezek alapelvei

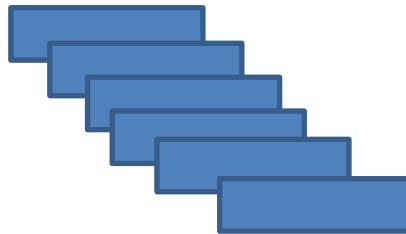
5.1 A személy- és vagyonőr jogosultságai

Nagyon fontos nem elfelejteni, hogy a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző személy (a továbbiakban: személy- és vagyonőr) **jogosultságait** csak az erre vonatkozó törvényben (SZVMtv) meghatározottak szerint vagy az érintett személy önkéntes hozzájárulása alapján gyakorolja!!!!

A közterületnek nem minősülő létesítmények őrzése során a személy- és vagyonőr jogosultságai az alábbi kulcsszavakkal foglalható össze;

- „felhív....
- „felszólít
- „megtilt.....
- „alkalmaz.....
- „visszatart.....
- „kivezet, eltávolít.....

Már itt megjegyzem, hogy a vonatkozó törvényben szereplő személy- és vagyonőri jogosultságok, valamint a személy- és vagyonőri intézkedések úgy tűnnek, mintha a kettő egy tartalmat takar! Ehhez az intézkedéseknél még talál magyarázatot!

A Személy és vagyonőrt az alábbi **jogosultságok** illetik meg a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során:

1. az általa őrzött területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt felhívni:

1.1 kiléte igazolására,

A személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során – az alábbi, speciális esetekben jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására. Ha az általa erre felkért személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személyazonosság megállapítására – indokolt esetben – igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel.

1.2. a belépés, illetőleg a tartózkodás **céljának közlésére,**

1.3. **jogosultságának igazolására;**

2. a felhívás megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén – a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában – az **érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani;**
3. a **területre belépő** vagy **onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;**

A személy és vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából,

a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége;

4. a **területen tartózkodó** vagy onnan kilépő személyt **csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására felhívni**;
5. a jogsértő személyt magatartása **abbahagyására felhívni**;
6. az **elektronikai vagyonvédelmi rendszert alkalmazni**;
7. a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.

A személy- és vagyonőr a szerződésben megjelölt ingóságot — a szerződés keretei között — az őrzött területen (létesítményen) kívül is védheti, ennek során a már leírt jogok illetik meg, kivéve, hogy elektronikus megfigyelőrendszert közterületen ilyenkor sem alkalmazhat.

A bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel kapcsolatos intézkedések

A Be. alapján a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

Az SzVM tv. alapján a személy- és vagyonőr **jogosult bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor**

1. az elkövetőt a cselekmény abbahagyására **felszólítani,**
2. **a cselekmény folytatását megakadályozni,**
3. **az elkövetőt elfogni,**
4. az elkövető birtokában lévő **bűncselekményből vagy szabálysértésből származó dolgot elvenni,**
5. az elkövetőtől a **bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetéséhez használt dolgot elvenni,**
6. az elkövetőnél lévő **támadásra alkalmas eszközt elvenni.**

Az elfogott személyt – a rendőrség értesítését követően – **haladéktalanul át kell adni az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóság képviselőjének.** Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.

Bűncselekmény, illetve szabálysértés tetten érésekor – az elkövető elfogásán kívül – a személy- és vagyonőr feladatai az alábbiak:

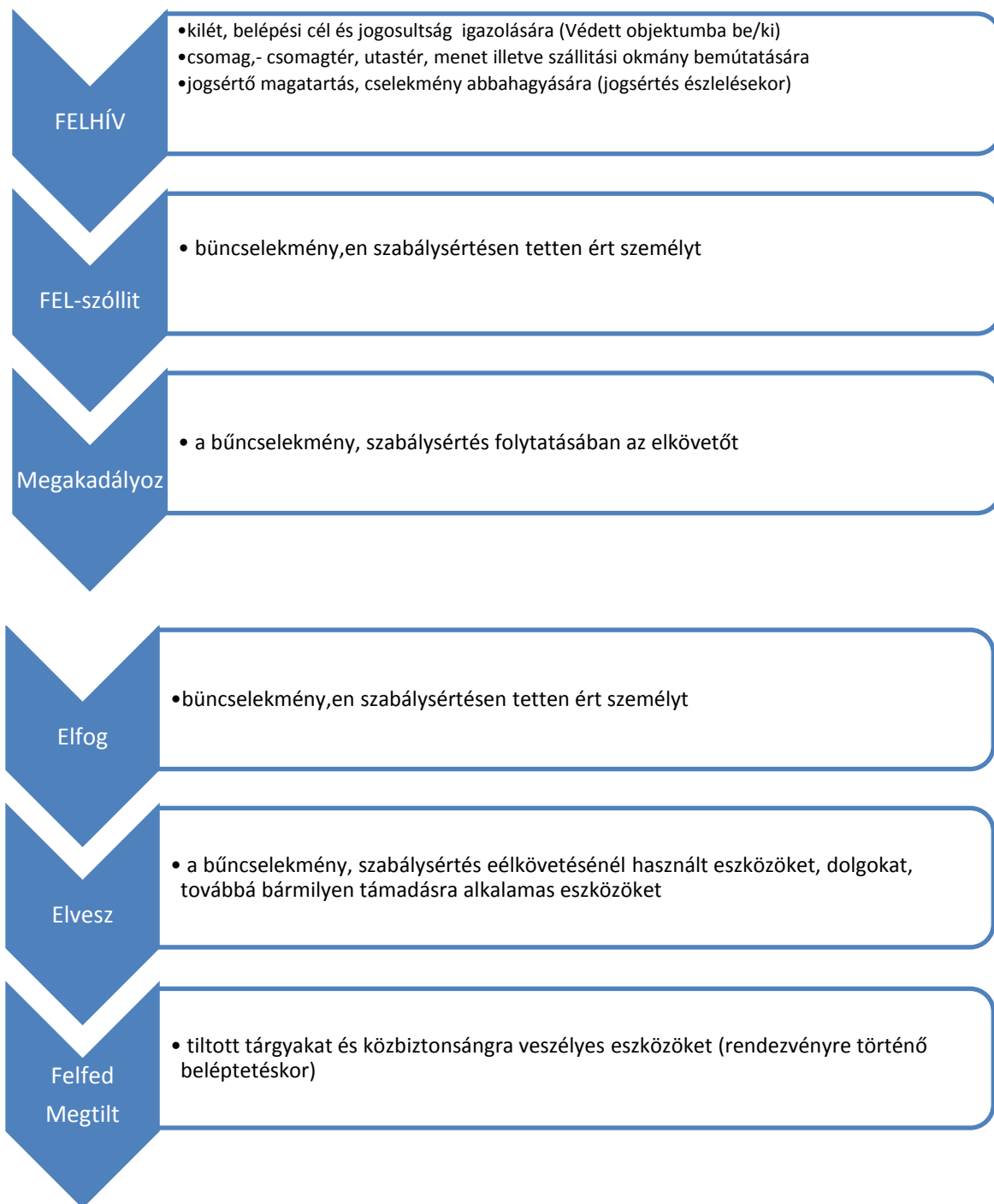
1. a rendőrség értesítése,
2. a tetten érést haladéktalanul jelentse szolgálati elöljárójának, diszpécsernek, munkahelyi vezetőjének stb.,
3. az ügyvel érintett személyeket haladéktalanul értesítse (üzletbetörés esetén az üzlet tulajdonosát),
4. biztosítsa a tárgyi bizonyítási eszközöket a rendőrség kitérkezéséig,
5. tanúkat kutasson fel,
6. a tanúkat kérje meg, hogy a rendőrség kitérkezéséig maradjanak a helyszínen,

7. amennyiben a tanúk nem akarják megvárni a rendőrök megérkezését, írja fel a nevüket, elérhetőségüket, illetve kérdezze ki őket, hogy pontosan mit láttak,
8. nyomok keletkezése, illetve anyagmaradványok visszamaradása esetén azokat biztosítsa a helyszínbiztosítás szabályai szerint,
9. amennyiben rendelkezésre állnak térfigyelő vagy vagyonvédelmi kamerafelvételek gondoskodjon azok rendelkezésre állására, rendőrség részére történő átadására,
10. amennyiben a tetten ért személy elfogásakor sérülést szenvedett gondoskodjon az elsősegélyben való részesítéséről, szükség esetén mentőkihívással (jegyezze fel a kikerkező mentőorvos nevét, honnan érkeztek, a mentő rendszámát, a mentőorvos által közölt elsődleges diagnózist, ha elszállították az elkövetőt, hogy melyik kórházba, bent tartják-e stb., illetve a mentőkihívás és a mentő helyszínre érkezésének időpontját),
11. amennyiben az elkövetőt nem sikerült elfogni, illetve visszatartani, akkor jegyezze meg a személyleírását, ruházatát, különös ismertető jelét, nála lévő **tárgyakat**, csomagot, ha gépkocsival távozott annak rendszámát, típusát, színét stb.,
12. a helyszínre érkező rendőröket pontosan és részletesen tájékoztassa,
13. a történt eseményt és a tett intézkedéseit a szolgálati naplóban (eseménynaplóban) pontosan és részletesen írja le.

5.2 Lehetséges intézkedések, alkalmazható támadáselhárító eszközök

Az előbb érintett rész alapján kiderülhetett a személy- és vagyonőr által gyakorolható intézkedések. Vajon melyek ezek?!

További néhány speciális helyzet, feladat ellátása során előforduló intézkedések;

A rendvénybiztosítási feladatokat ellátó személy az előbbi bekezdésben meghatározottakon túl jogosult:

a) zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt — a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja — különösen a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében csomagja tartalmának bemutatására felszólítani, rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni, ennek visszautasítása esetén, a rendezvényen való részvételét megtiltani;

b) a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra felszólítani, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni;

c) a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényeken rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt **visszatartani**, ha az személyazonosságát felhívásra nem igazolja.

A pénz- és értékőrzési, értékszállítási, szállítmánykísérési, valamint szállítási feladatokat ellátó személy jogosult a szállítást jogtalanul akadályozó, illetve az őrzött vagy szállított érték biztonságát veszélyeztető személyt kilétének igazolására, a tevékenységét akadályozó, veszélyeztető magatartásának abbahagyására felhívni.

Összefoglalva a lehetséges intézkedések a következők:

- *segítségnyújtás*
- *felvilágosítás adás/kérés (őrzött területen belül)*
- *felszólítás, felhívás a személy kilétének közlésére, a cselekmény abbahagyására*
- *tiltás, távozásra felszólítás*
- *kérés a csomag, - jármű, - ruházat átvizsgálásra*
- *biztonsági ellenőrzések végzése (lásd előbbieket)*
- *értesítés, jelentés*
- *hatósági személy segítségének igénybevétele, adott személy átadása részére*
- *helyszínbiztosítás végzése*
- *a jogellenes cselekmény elkövető elfogása*
- *arányos mérvű testi erő, illetve esetenként támadáselhárító eszközök alkalmazása.*

Támadáselhárító eszközök

Kapcsolódva a már érintett jogosultságokhoz, illetve a lehetséges intézkedésekhez, adott esetekben a személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erőt alkalmazhat. Alkalmazásával

a) a védett személy biztonságát fenyegető támadást **elháríthatja**;

b) a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést **megakadályozhatja**, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan **eltávolíthatja**;

c) a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről **eltávolíthatja**;

d) a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt **eltávolíthatja**, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást **elháríthatja**.

Amennyiben az arányos mérvű testi erő nem elégséges, és támadás közvetlen veszélye áll fenn, alkalmazhatja a rendelkezésére álló **támadáselhárító eszközöket** is.

A személy- és vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázsprayt), gumibotot, őrkutyát, valamint — az erre vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint — lőfegyvert tarthat magánál és azokat csak **jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén**

alkalmazhatja. Közterületen őrkutyát igénybe vevő személy és vagyonőr a tevékenységét csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával láthatja el.

A személy,- és vagyonőr szolgálatellátáshoz rendszeresített eszközök;

- híradástechnikai eszköz (összeköttetésre szolgáló)
- vegyi eszköz (rendszeresített gázspray)
- gumibot (nem tonfa)
- őrkutya (amennyiben.....)
- lőfegyver.

Mindezekből kiderül az, hogy

- *a személy- és vagyonőr által gyakorolható intézkedések szűk körűek és személyi szabadságot leginkább nem korlátozóak*
- *az intézkedések jellege, tartalma a szolgálati formáknak megfelelően bizonyos eltéréseket mutatnak*
- *a SzVM tv-ben ilyen megnevezést nemigen találunk, ezek lényegileg a személy- és vagyonőr jogosultságaiból eredeztethető le az előbbi formában*
- *az arányos méretű testi erő alkalmazásán kívül van más támadás elhárítási eszköz*
- *ezeket az eszközöket (nem kényszerítő eszközök a megnevezésük) mindig adott körülményeknek megfelelően lehet csak végső esetben alkalmazni.*

5.3 Az intézkedések alapelvei, végrehajtásának szabályai

Szükséges azt is kihangsúlyozni, hogy **a személy- és vagyonőr hatósági jogkörrel nem rendelkezik**, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie! Az intézkedés során a vonatkozó alapelveket be kell tartani!

Intézkedéseinek az alapelvei:

1. jogszerűség
2. szükségesség,
3. arányosság,
4. szakszerűség
5. biztonságosság.

A **jogszerű** feladat-végrehajtás, intézkedés alatt azt értjük, hogy a személy- és vagyonőr a mindenkor hatályos jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök (normatív határozatok, utasítások) maradéktalan megtartásával, az írásban rögzített tevékenység ellátása érdekében, az ott megjelölt kereteket nem meghaladóan látja el feladatait.

Az **intézkedések alkalmazása sohasem lehet öncélú**, azok csak a megbízó érdekkörében eljárva, szerződésben vállalt kötelezettségek végrehajtása érdekében és csak a szükséges ideig alkalmazhatóak.

Az **arányosság** – a szükségesség elvével együttesen – egyensúlyt biztosít az végrehajtott intézkedés típusa, annak során alkalmazott eszköz és az intézkedéssel elérni kívánt cél

között. Azt fejezi ki, hogy az alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az intézkedések fontos eleme a biztonságosság, ezért annak módját, helyét úgy kell megválasztani, hogy egyidejűleg szavatolható legyen a vagyonőr és az intézkedésében érintett személy biztonsága is. Mindezek kellő szakértelemmel és az egyes taktikai eljárások készségi szintű, biztonságos, rutinos – de nem a figyelmetlenséget és hanyagságot eredményező rutinszerű – végrehajtással biztosítani képes a legitim, hatékony és eredményes, azaz professzionális munkavégzést.

Az intézkedés által elérni kívánt cél általában több módon érhető el, ennek megfelelően a személy- vagy vagyonvédelmi feladatokat ellátó személy számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. **A cél eléréséhez szükséges intézkedések és a támadáselhárító eszközök kiválasztásához nyújt támpontot a szükségesség és arányosság alapelve.** Eszerint a feladatokat ellátó személynek a rendelkezésére álló lehetőségek közül azt kell kiválasztania, amely a legkisebb jogkorlátozással, a legkisebb sérüléssel vagy károkozással biztosítja az intézkedés eredményességét.

Az intézkedések végrehajtásának szabályai;

Az intézkedéseket a napszaknak megfelelő **köszönéssel, és az intézkedésre okot adó körülmény, és az intézkedés megnevezésével kell elkezdni.** Ezek a szabályok mellőzhetőek amennyiben az intézkedéssel érintett cél, a személy- vagy vagyonőr, vagy más személy élete, testi épsége, a vagyonbiztonság megóvása érdekében szükséges.

Az intézkedéssel érintett személy kérésére a vagyonőr köteles a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást, hitelt érdemlően igazolni.

Ismételten összefoglalva az 5.2 és az 5.3 alcím lényegét; a több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint a támadáselhárító eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

5.4 Az intézkedéseket befolyásoló tényezők:

Az intézkedés során az alábbi tényezők befolyásolhatják az intézkedés kimenetelét, eredményességét:

1. évszak
2. időjárás
3. napszak
4. helyszín
5. az egyszerre intézkedés alá vont személyek száma
6. az intézkedéssel alá vont személyek viselkedése
7. az intézkedések helyszínén lévő emberek, tárgyak, állatok, általában a környezet

8. az intézkedés alá vont személyeknél tartott eszközök
9. Az intézkedés alá vont személy(ek) jellemzői, személyes tulajdonságai is befolyásolhatják az intézkedést, ezért mindig figyelemmel kell lenni az intézkedés alá vont személy nemére, életkorára, állampolgárságára (beszéli-e a nyelvünket?), viselkedésére, testalkatára (biztosított-e az esetlegesen szükségessé váló erőfölényünk?), fizikai adottságára, esetlegesen ismert iskolázottság szintjére.

5.5 Egyéb módszertani tudnivalók a foglalkozás tárgyához kapcsolódva

A közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a személy- és vagyonőr (illetve adott vagyonvédelmi szervezet) — jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon — köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni a meghatározott intézkedésekről, azok lehetőségéről, a területre bevinni tilos tárgyokról, azok jellegéről, arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak (térfigyelés), az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről, valamint a személy- és vagyonőr intézkedései által okozott jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról.

Az előbb érintett intézkedések végrehajtása során a személy- és vagyonőrnek biztosítani kell, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magántitkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvja.

Ha a megbízó meghatározott dolgoknak a közterületnek nem minősülő létesítményébe, területére, illetve zárt területen vagy helyen tartott rendezvényére való bevitelét megtiltja, biztosítani kell ezen dolgok biztonságos és harmadik személytől elzárt tárolását.

A személy- és vagyonőr az elektronikus megfigyelőrendszer működése útján kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával készíthet, illetve kezelhet. E tevékenysége során vagyonőrzési feladatokat ellátó személy adatkezelőnek minősül.

A személy- és vagyonőr elektronikus megfigyelőrendszert kizárólag magánterületen, illetve a magánterületnek a közönség számára nyilvános részén alkalmazhat, ha ehhez a természetes személy kifejezetten hozzájárul. A hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Ráutaló magatartás különösen, ha az ott tartózkodó természetes személy a magánterület közönség számára nyilvános részén elhelyezett ismertetés ellenére a területre bemegy, kivéve, ha a körülményekből egyértelműen más következik.

Nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, próbafülkében, mosdóban, illemhelyen, kórházi szobában és szociális intézmény lakóhelyiségében.

A személy- és vagyonőr a távfelügyeleti rendszer, adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszer működése körében adatot a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával rögzíthet, illetve használhat fel.

Az elektronikus megfigyelőrendszernek kép-, hang-, vagy kép- és hangrögzítést is lehetővé tevő formája az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme, a veszélyes anyagok őrzése, az üzleti, fizetési, bank- és értékpapírtitok védelme, valamint vagyonvédelem érdekében alkalmazható, ha a megbízás teljesítése során fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, illetve e jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, továbbá e technikai eszközök alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított három munkanap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított harminc nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítésre

a) nyilvános rendezvényen az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
b) nyilvános rendezvényen, közforgalmú közlekedési eszköz állomásán, megállóhelyén (pl. vasútállomáson, repülőtéren, metrómegállóban) terrorcselekmény és közveszély okozás megelőzése,

c) a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szerint legalább jelentős értékű pénz, értékpapír, nemesfém, drágakő biztonságos tárolása, kezelése, szállítása érdekében kerül sor.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt felhasználás hiányában legfeljebb a rögzítéstől számított hatvan nap elteltével meg kell semmisíteni, illetve törölni kell, ha a rögzítés célja

- a) a pénzügyi szolgáltatást, kiegészítő pénzügyi szolgáltatást,
- b) jelzálog-hitelintézeti tevékenységet,
- c) befektetési szolgáltatási, tőzsdei tevékenységet,
- d) értékpapírok letéti őrzését, értékpapír letétkezelését,
- e) elszámolóházi tevékenységet,
- f) biztosítási, biztosításközvetítői, biztosítási szaktanácsadási tevékenységet,
- g) folytatónak a feladataik ellátásához szükséges, közönség számára nyilvános magánterületének védelme.

Az, akinek jogát vagy jogos érdekét a kép-, hang-, vagy a kép- és hangfelvétel, illetve más személyes adatának rögzítése érinti, a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően a kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvétel, illetve más személyes adat rögzítésétől számított **három munkanapon, harminc, illetve hatvan napon belül** jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy az adatot annak kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. Bíróság vagy más hatóság megkeresésére a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint más személyes adatot a bíróságnak vagy a hatóságnak haladéktalanul meg kell küldeni.

A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint más személyes adatot csak az a személy- és vagyónvédelmi tevékenységet végző személy jogosult megismerni, akinek ez a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítéséhez szükséges, és a jogsértő cselekmény megelőzése vagy megszakítása érdekében mellőzhetetlen. A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt, valamint személyes adatot kezelő, vagy egyéb okból annak megismerésére jogosult személy- és vagyónvédelmi tevékenységet végző személy nevét, az adatok megismerésének okát és idejét jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Elektronikus beléptető rendszer az erre vonatkozó megbízási szerződés alapján akkor alkalmazható, ha a védett területre jogszabály vagy a terület használatára jogosult rendelkezése szerint csak arra jogosultak léphetnek be, illetőleg tartózkodhatnak ott. Az elektronikus beléptető rendszer működtetéséhez felhasznált személyes adatok kezelése során biztosítani kell az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesülését, valamint tájékoztatást kell elhelyezni az adatkezelő személyéről és az adatok kezelésének módjáról.

A belépésre jogosultaknak az elektronikus beléptető rendszer működtetéséhez kezelt azonosító adatait (nevét és laccímét)

- a) rendszeres belépés esetén a belépésre való jogosultság megszűnésekor haladéktalanul,
- b) alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

Az elektronikus beléptető rendszer működtetése során keletkezett adatokat (pl. a belépés időpontja)

- a) rendszeres belépés esetén a belépésre való jogosultság megszűnésekor, de legkésőbb az adat keletkezésétől számított hat hónap elteltével,
- b) alkalmi belépés esetén a távozástól számított huszonnégy óra elteltével meg kell semmisíteni.

A belépési adatbázis adatai csak a megbízó részére, illetve bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújának észlelése esetén, továbbá megkeresés alapján a nyomozó hatóságnak, valamint a szabálysértés miatt eljáró hatóságnak és a szabálysértés miatt előkészítő eljárást folytató szervnek adhatók át.

Vajon ki mit jegyzett meg az itt elhangzottakból?

6. Szolgáltatásra való felkészülés, a szolgáltatás átvétele/átadása

A személy- és vagyonőrnek ápoltnak, kipihentnek, alkohol és más szertől befolyásolatlan állapotban, az előírt tiszta öltözetben, a szükséges okmányok birtokában, ápoltnak, és időben (szolgáltatásba lépés előtt fél órával) kell megjelennie a szolgálati helyén.

Amennyiben átadásra/átvételre kerül sor, akkor a szolgálatban lévőknek tájékozódni kell az előző időszakban történetekről, eseményekről, intézkedésekről, az újabb szolgálati közleményekről, utasításokról, egyedi változásokról, majd tételes ellenőrzéssel át kell venni a rendelkezésre álló eszközöket, felszereléseket, berendezéseket leltár szerint.

Miután megismerte a korábban történt eseményeket, ezek leírásait, az aktuális utasításokat, szolgálati közleményeket vegye át a szolgálat ellátásához kapcsolódó felszereléseket, eszközöket, berendezési tárgyakat. Az eszközök, berendezések átvétele nemcsak annak meglétéről való meggyőződést jelent, hanem ezek működőképességét, nyilvántartási számát is meg kell tekintenie, illetve meg kell erről győződnie is. Külön hangsúlyt kapjon az összeköttetésre, - a jelzésekre, - riasztásra, - a dokumentálásra szolgáló eszközökre, berendezésekre vonatkozó ellenőrzés.

Hasonló részletességgel kell eljárni a dokumentációk megvizsgálása, átvétele során is. Az őr/szolgálati helyen túl szemrevételezze az őrzendő objektumot, a védendő területet, hogy minden rendben van-e.

Az átvétel aláírását az erre szolgáló okmányban csak akkor írja alá, ha mindezek rendben voltak, ugyanis innentől a szolgálati ideje alatti időben a felelősség ezen a szolgálati helyen őt terheli. Bármilyen kisebb-nagyobb eltérést dokumentálnia szükséges, és az eltéréseket, illetve a szolgálat átvételét jelentenie szükséges a felettesének. Ezzel a mozzanattal táruul a szolgálat átvétele.

Az átadásra, ugyanezen módon kerül sor a szolgálati idejének végén.

Lehetséges olyan helyzet is, amikor adott szolgálati helyet nem az előző szolgálati személytől veszi át a szolgálatba lépő személy, - és vagyonőr. A szolgálat átvételének tartalma ebben a helyzetben is azonos a korábban leírtakkal, annyi eltéréssel, hogy itt nincs a szolgálatot átadó kolléga, ezért az információkat leginkább közvetlenül a felettesétől kapja meg.

Egyéb különleges feladat lehet a szolgálat leadással, - felvétellel kapcsolatosan;

- ✓ a jelenléti ív kitöltöttségének ellenőrzése
- ✓ a szolgálati napló kitöltése
- ✓ az eseménynapló megírása
- ✓ a létező egyéb nyilvántartás lezártságának ellenőrzése
- ✓ a szoros elszámolási anyagok átadása/átvétele

- ✓ berendezések, technikai eszközök meglétének, működőképességének ellenőrzése
- ✓ pontos tájékoztatás a szokásos helyzethez képest eltérésekről, egyéb történésekről.

Befejezés:

Ennek a foglalkozásnak az volt a rendeltetése, hogy megismerkedjen a magánbiztonsági szolgáltatásokkal, az itt tevékenykedő Személy- és vagyonőrök munkájával, kiemelten a kötelezettségeiket és jogosultságait. Kapjon általános megközelítésben betekintést az objektumokról őrzésük-védelmük rendszeréről, továbbá a Személy- és vagyonőr szolgálatra jelentkezéséről a szolgálat átadásáról/átvételéről.

Összefoglaló kérdések:

1. Magyarázza meg a magánbiztonság helyét, szerepét az ország biztonsága szempontjából!
2. Milyen kapcsolat van az állami,- és a magánbiztonság között?
3. Mit tud mondani az objektumokról, ezek biztonság rendszeréről?
4. Milyen összefüggés van az objektumőrzés és védelem között?
5. Milyen kötelezettségei és jogosultságai léteznek általában a Személy- és vagyonőrnek?
6. Beszéljen a személy- és vagyonár által alkalmazható szolgálati formákról, azok közös és eltérő vonásairól!
7. Milyen módon kell megjelennie szolgálatra a személy- és vagyonőrnek?
8. Melyek a szolgálat átadás/átvétel lépései és ezek tartalma?